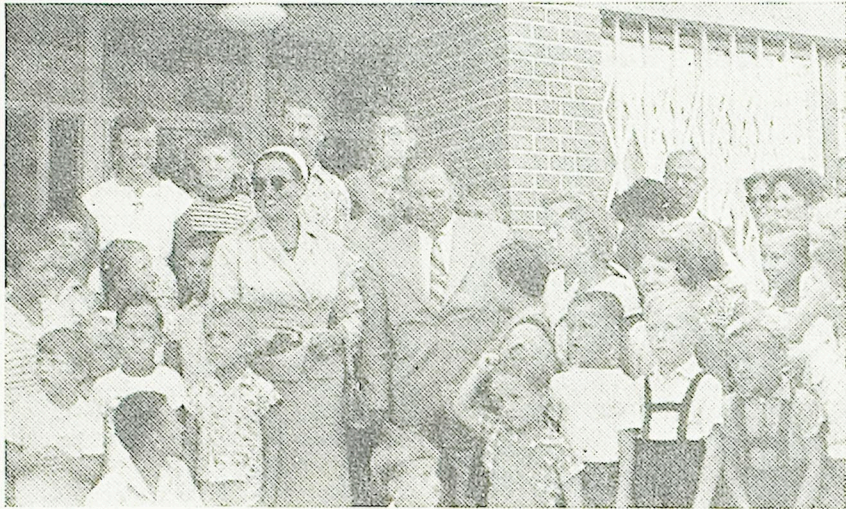

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170 Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 8,5 am. dolarja. Bančni račun 602-70-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

Iz vsebine

Sprehod po svetu
Slaba odločitev
Nerodovitna puščava se bo spremenila v cvetoč vrt
Pospešena stanovanjska graditev v Sežani
Novi slovenski pomorščaki
Urejevanje trgovin v Postojni
Odkup sadja in druga vprašanja kraško brkinskega področja
Modelarski tečaj v Hrpeljah
Tečaj za prosvetne delavce
Temelji za bodočo umetniško galerijo
Posvetovalnica za krojenje
Sport in šah

Predsednik republike Tito in njegova soproga Jovanka med strunjskimi pionirji

Predsednik Tito v naših krajih

V soboto zjutraj je predsednik republike Tito s svojim spremstvom prešel vršički prelaz in obiskal našo sončno Primorsko.

V Tolmin je prispel okrog 12. ure ter bil deležen navdušenih ovacij zbrane množice. Pred vhomom v hotel »Krn« sta ga pozdravila predsednik OLO Gorica inž. Karmelo Budihna in okrajni sekretar ZKS Tine Remškar, v imenu tolminske občine pa mu je zaželel dobrodošlico predsednik Ciril Kos. Tovarišici Marija Jereb in Anica Maligoj sta mu v imenu tolminskih žena podarili garnituro idrijskih čipk in sopek cvetja.

Po kosilu se je predsednik Tito odpeljal v Novo Gorico. Lepota Soške doline ga je tako navdušila, da je izrazil svojim spremljevalcem, da bi rad svoj pokoj preživel v teh krajih.

V Novi Gorici ga je ogromna množica skoraj tri ure čakala, da bi izrazila dobrodošlico visokemu gostu. Pred hotelom »Sabotin« ga je pozdravil predsednik novogoriške, pionirji pa so ga obsuli s cvetjem. Po bežnem ogledu mesta se je predsednik Tito odpeljal v tovarno pohištva, kjer si je podrobno ogledal vse obrate in se zanimal za organizacijo dela, produkcijo in drugo problematiko podjetja. Okoli 15. ure je visoki gost zapustil Novo Gorico in se odpeljal skozi Vipavsko dolino. Na svoji poti na Brione se je predsednik Tito nekaj časa ustavil tudi v Počitniškem domu Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije v Strunjanu, kjer sta ga v imenu prebivalstva koprškega okraja pozdravila predsednik Albin Duje in okrajni sekretar ZKS Albert Jakopič.

V svoji zdravici med kosilom je tovariš Jakopič povabil predsednika Tita, naj ob koncu leta obišče koprski okraj, kjer naj bi prisostvoval enemu najpomembnejših dogodkov, ko bo v tovarni »Tomoš« stekla lastna proizvodnja. Predsednik Tito je obljubil, da pride takrat na obisk in prevzame s tekočega traku prvo motorno kolo. Če pa mu bo dopuščal čas, bo že sedaj, med svojim bivanjem na Brionih, prišel v koprski okraj na krajši obisk, ker bi se rad seznanil z gospodarskim razvojem tega področja, zlasti z ribištvo, turizmom, kmetij-

stvom in pomorstvom. Prav tako bi rad obiskal medconski šahovski turnir ter se seznanil s svetovno šahovsko elito.

Po kratkem počitku se je proti večeru predsednik Tito iz Strunjana odpeljal na Brione.

ZA IZBOLJŠANJE PRESKRBE S SADJEM IN ZELENJAVO

Odločen poseg na trg

V zadnji številki smo poročali o sestanku aktiva komunistov, zaposlenih v blagovnem prometu, in seznanili naše bralce z vrsto sklepov, ki so jih na svojem posvetovanju sprejeli. Prvi rezultati tega posvetovanja so že vidni in lahko kmalu pričakujemo temeljito izboljšanje preskrbe s sadjem in zelenjavo v obalnem pasu.

Velika sodobna hladilnica v Dekanih se je nedavno ločila od Fructusa in postala samostojno komunalno podjetje. Ukvarjala pa se ne bo samo z opravljanjem uslug za druga podjetja, ampak bo ena izmed njenih dejavnosti tudi trgovina s kmetijskimi pridelki in zalaganje domačega trga s sadjem in zelenjavo. Ker pa novo ustanovljeno podjetje tega kar čez noč ne zmore, saj nima

Danski premier na obisku

V ponedeljek je prispel na uradni obisk v našo deželo predsednik danske vlade in zunanji minister Hans Christian Hansen, ki so mu na beograjskem letališču privredili slovesen sprejem. Ob tej priložnosti je visokega gosta pozdravil podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, navzoči pa so bili tudi podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simič, člana ZIS Moma Marković in Avdo Hum ter drugi naši visoki državni funkcionarji.

Ministrski predsednik Hansen je imel nato krajši govor. S prišrčnimi besedami se je zahvalil za lep sprejem in izrazil svoje zadovoljstvo, da bo lahko s predsednikom republike Titom in drugimi našimi državniki proučil možnosti za utrditev prijateljskih stikov med obema deželama v interesu občega mira v svetu.

Prebivalci Beograda so visokega gosta prisrčno pozdravili, ko se je skozi okrašeno mesto napotil proti Dedinjam.

Doseženi uspehi osnova za nadaljnji razvoj

Smernice in naloge družbenega plana perspektivnega razvoja gospodarstva občine Divača slonijo na podrobni analizi dosedanjega razvoja vseh gospodarskih in družbenih dejavnosti do leta 1956. Plan za razdobje 1957—1961 je torej realen in zato izvedljiv.

Narodni dohodek na prebivalca je bil leta 1955 le 77 tisoč dinarjev, že v naslednjem letu pa se je povzpela na 97 tisoč, kar je posledica velikih naporov družbe in prebivalcev samih za razvoj proizvodnih sil. Samo v osnovna sredstva družbenega sektorja gospodarstva je bilo leta 1956 investiranih 324 milijonov dinarjev ali 212% več kot v prejšnjem letu. Res je, da od navedene vsote odpade pretežni del na dva velika objekta t. j. na cesto Senožeče—Koper in razdelilno transformatorsko postajo Divača, vendar tudi ta dva objekta posredno vplivata na nadaljnji razvoj gospodarstva in življenjskega standarda tukajšnjega prebivalstva.

V neposredni preteklosti je bila ustanovljena Mehanična tkalnica v Senožečah, izpopolnjena je bila

strojna oprema v Mizarskem podjetju v Senožečah, popravljenih in urejenih je bilo 18 stanovanj. Na novo zgrajenih in popravljenih je bilo do leta 1956 nad 40 kmunalnih in drugih objektov.

Dosedanji uspehi, združeni z naravnimi in drugimi pogoji, omogočajo nadaljnji razvoj proizvodnih sil in nadaljnji dvig življenjskega standarda. Da pa se bo narodni dohodek na enega prebivalca dvignil v letu 1961 nad 141 tisoč dinarjev, bo potrebno dosledno izvajanje nalog in smernic, ki jih nakazuje perspektivni plan.

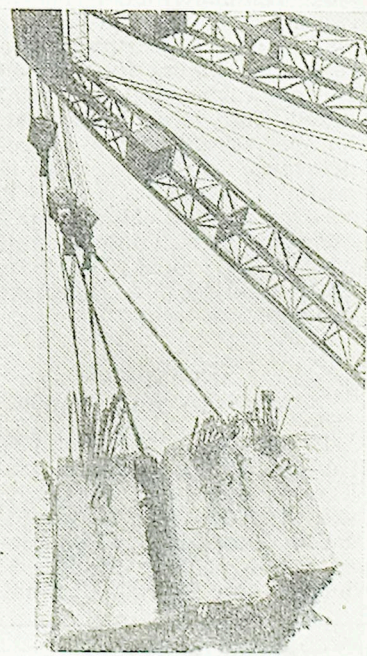
Če izvzamemo Rudnik črnega premoga v Vremskem Britofu, ki daje sedaj s 50 zaposlenimi letno 3200 ton prvovrstnega premoga in ki bo do leta 1961 povečal proizvodnjo za okoli 140%, v občini ni drugega industrijskega podjetja. Prometno dejavnost izvajajo izključno JŽ, kjer se bo družbeni proizvod od 566,5 milijona leta 1956 povečal leta 1961 na 762 milijonov dinarjev, s čimer bo mogoče zaposliti še 140 oseb. Mimogrede povedano, dajejo JŽ nad 30% vseh občinskih dohodkov.

Po socialnem sestavu še vedno prevladuje kmečko prebivalstvo. Šele leta 1961 bo razmerje med kmeti in ostalim prebivalstvom približno 50:50. Glede na tako

stanje in ker je kmetijska proizvodnja znatno zaostala za ostalimi gospodarskimi panogami, predvideva plan učinkovite ukrepe za povečanje hektarskih donosov ter za dvig živinoreje in sadjarstva. Do leta 1961 naj bi se kmetijska proizvodnja povečala za 56%. K izvedbi te naloge so poklicane kmetijske zadruge, zadržana proizvodna zveza in vsi kmetovalci, ki bodo v raznovrstnih oblikah kooperacije našli skupno rešitev v prizadevanjih za povečanje proizvodnje. Potrebna bo seveda delna sprememba površinske strukture zemljišč in posevkov, dosledneje bo treba izvajati agrotehnične ukrepe, zlasti pri oranju, gnojenju in škropljenju, uporabljati dobra, preizkušena semena itd. Med vsemi vejami kmetijstva imata najboljšo perspektivo živinoreja in sadjarstvo. V na namen je predvideno povečanje krmne osnove, izboljšanje higiene in zdravja živine, uvedba 100 odstotnega umetnega osemenjanja krav in junic in 100 odstotna zamenjava križancev s sivorjavo pasmo. Z asanacijo sedanjih in s 30 ha novih sadovnjakov je predvideno, da se bo pridelok sadja povečal za 21 odstotkov.

V perspektivnem razdobju bo investiranih v gozdarstvo 55 milijonov (Nadaljevanje na 2. strani)

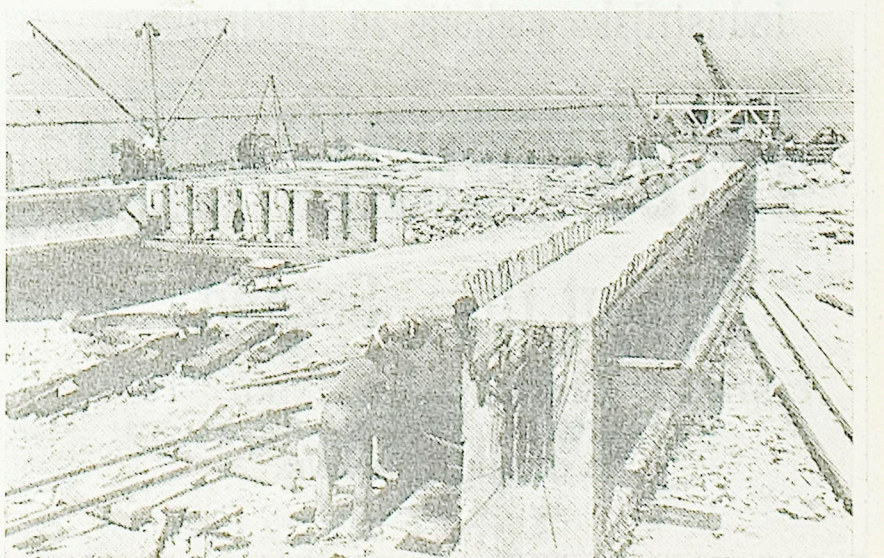
Gradnja pristanišča lepo napreduje

Te dni je prispel v Koper spet naš stari znanec Veli Jože in ponudil delavcem pri gradnji pristanišča svojo dragoceno pomoč. Sicer je šlo tudi brez njega. Da ne bi zaostali z gradbenim programom so se delavci Vodne skupnosti lotili 22 ton težkih betonskih nosilcev kar s preprostimi vitlom. Vsak dan so dva spravili na svoje mesto, čeprav je to zahtevalo od njih velike napore.

Dobršen del operativne obale bo kmalu dovršen in lahko rečemo, da delo lepo napreduje. Res je, da je do konca novembra samo še tri mesece, kar je glede na obsežnost del precej kratek rok, vendar so graditelji prepričani, da bo do takrat predvideni del pristanišča popolnoma dokončan in da ga bodo lahko izročili svojemu namenu.

Na sliki ob strani vidimo Velega Jožeta, kako dviga težke nosilce, spodaj pa, kako so si delavci pomagali brez njega.

Sprejem POSVETU

Nov val alžirskih sabotraž v Franciji

Čeprav sta ministra vojske in notranjih zadev francoske vlade zatrjevala, da alžirskih komandosov v Franciji ni več, so ju te dni na kaj neprijeten način alžirski uporniki v metropoli sprejeli prav o nasprotnem. Spravili so se namreč na skladišča nafte in bencina po vsej Franciji, posebno pa še v obalnih mestih. Najhuje so prizadeli te naprave v Marseillu, kjer so do tal pogorela vsa skladišča z vsem gorivom. Okrog pet milijonov litrov nafte je zgorelo v Toulousu, dokaj v Le Havreu, gorela pa so skladišča po vseh večjih francoskih pristaniščih. Tudi Parizu Alžirci niso prizanesli in so tudi tamkaj zažgali nekaj skladišč petroleja, razen tega pa je bilo tudi nekaj napadov na policijo in vojsko.

Francoska javnost je različno reagirala na to akcijo. Zlasti desnica se zavzema za okrutne re-

presalije, medtem ko zmernejša sredina zahteva samo poostrežen nadzorstva in varnostnih ukrepov. V Franciji je namreč okrog 400.000 Alžircev, ki so še vedno največji izvor poceni delovne sile za francosko gospodarstvo. Za zdaj so Francozi sprejeli sklep, da v kratkem postopku preverijo delovanje vseh Alžircev v Franciji in količjak sumljive takoj pošljejo nazaj v Afriko.

Slab zaključek De Gaullova romanja

»Boljša neodvisnost in svoboda v revščini, kot pa bogastvo v sužnosti.« Tako so francoskega premiera na njegovem romanju po Afriki, kjer je utiral pot novi ustavi, sprejeli domačini v koloniji Slonokoščena obala (franc. Côte d'Ivoire). V Dakaruju, glavnem mestu francoskega Senegala, pa so De Gaullea že sprejeli z velikimi demonstracijami. V sprevidih so nosili veliko ogromnih transparentov z napisom »Neodvisnost«. V Alžiru, ki je bil zadnja postaja tega romanja, pa je De Gaulle govoril le z vojaškimi funkcionarji in predvsem le o tem, kako bi paralizirali alžirsko osvobodilno gibanje, ki je v zadnjem času spet okrepilo svojo dejavnost. V glavnem v Afriki De Gaulle na svojem potovanju ni imel veliko uspeha, ker osnutek nove francoske ustave preveč megleno zagotavlja pridruženim narodom pravico neodvisnosti do vključno odcepitve.

Medtem se predstavniki Alžirske osvobodilne fronte v New Yorku trudijo, da bi dosegli pri OZN, naj bi Generalna skupščina že na prihodnjem zasedanju razpravljala o alžirskem vprašanju in naj bi Združeni narodi prepričali glasovanje o novi francoski ustavi tudi v Alžiru, »ker v senici francoskih vojaških bajonetov in pendrekov francoske policije pač ni mogoče svobodno glasovanje.«

Hammarskjöld v Beirutu

Na svojem potovanju po Bližnjem vzhodu, kjer po pooblastilu zadnjega zasedanja Generalne skupščine ZN generalni sekretar Dag Hammarskjöld na kraju samem proučuje položaj, je prispejal v tork v Beirutu, kjer se je sestel z vladnimi funkcionarji in z njimi razpravljal o položaju v deželi. Tam je opozicijska stranka spet okrepila svoje oboroženo delovanje in proti njenim silam nastopajo ameriški tanki. Ti so predvsem zavarovali cesto iz libanonskega glavnega mesta na bližnje veliko vojaško letališče, ki ga uporabljajo ameriške invazijske sile.

Okrepljeno kitajsko nastopanje

Pravijo, da se je močno poslabšal položaj na Daljnem vzhodu. Tamkaj so vojaške sile LR Kitajske okrepile svoje delovanje nasproti Čangkajškovim otokom, na katere je padlo v zadnjih nekaj dnevih samo topovskih granat ve-

likega kalibra nekaj nad sto tisoč. Zato se je Formozi brž približalo ameriško VII. brodogradilno podjetje, medtem ko v Tajpeh prispeli ameriški generali, maršali in admirali obljublajo nacionalistični Kitajski tudi močne okrepitev zračnih sil z najmodernejšimi reaktivskimi letali.

Grožnje z orožjem med dvema zaveznikoma v Atlantskem paktu

Po sklepih nedavne ženevske konference je tudi vlada daljnega Islanda, ki je vključen v Atlantski pakt, sklenila povečati islandske teritorialne vode od sedanjih 6 na 12 NM (19 km), da bi zaščitila svoje ribištvo, ki je edina pomembna gospodarska dejavnost Islandije. To pa je vzbudilo grozno nejevoljo v Angliji, katere ribiči prav v islandskih vodah nalovijo največ plena. Gre predvsem za ribe trske, iz katerih potem sušijo tudi pri nas znane polenovke. Angleži zdaj pravijo, da ne priznajo samovoljnega dejanja islandske vlade in da bodo svoje interese zavarovali z vojaškim nastopom. Tako že pripravljajo najmodernejšo ribiško floto z okrog sto ladjami, ki jih bodo na lovu v Islandiji spremljale vojne ladje. Po drugi strani pa so tudi Islandci trdno odločeni dosledno izvesti nameravano spremembo in svoje interese zavarovati z vojaško silo. Tako utegne priti v kratkem do oboroženega spopada med malim Islandom in velesilo Anglijo — dvema zaveznikoma v okviru Atlantskega pakta. Da bi našli nujnega »grešnega kozla«, so desničarji v Angliji že uganili, da je do tega stanja prišlo zato, ker je islandski minister za ribištvo — komunist...

Za občinski praznik občine Sežana 28. avgusta 1958 čestitajo vsem delovnim kolektivom in vsemu prebivalstvu in želijo obilo uspehov pri delu za napredek in dvig občine:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZB NOB
OBČINSKI ODBOR LMS

Doseženi uspehi osnova za nadaljnji razvoj

(Nadaljevanje s 1. strani)
lijonov dinarjev. V tem je obsežno obnavljanje, pospeševanje in pogozdovanje, nega in varstvo gozdov ter gradnja logarnice v Divači.

V prometu je predvidena modernizacija ceste »Risnik« — kolodvor v Divači in ceste v Matavunu ter postopna ureditev ceste na Kozjane.

Medtem ko se trgovska mreža bistveno ne bo spremenila — investicije so predvidene le za izpopolnitev opreme — plan močno poudarja razvoj gostinstva in turizma. Nobenega dvoma ni, da se bo z elektrifikacijo zelo povečalo število obiskov Škocjanskih jam. Vzporedno s tem porastom je predviden tudi močan razvoj gostinstva. Potrebne so torej nove gostinske kapacitete zlasti v Matavunu, zaradi povečanega maloobrnjega prometa pa tudi v Senožečah. Za gostinstvo in tu-

rizem je določenih do 1961 leta 60 milijonov dinarjev.

Nelahke naloge se postavljajo na področju obrtništva. Medtem ko se bo morala proizvodnja v adaptacijah znatno povečati — podjetjih po rekonstrukcijah in tu je mišljeno predvsem mizarstvo podjetje v Divači in Senožečah ter tkalnica v Senožečah — bo treba skrbeti za razvoj uslužnostne obrti — tudi privatne, ki je zelo šibka. Do leta 1961 bo investiranih v ta namen nad 110 milijonov dinarjev.

Osebnna potrošnja se bo v perspektivnem razdobju dvignila za povprečno 6,9% na leto. Povprečje je enako za kmečko in nekmečko prebivalstvo. Medtem bodo izdatki za dvig družbenega standarda naraščali mnogo hitreje kot v preteklosti. Negospodarske investicije bodo namenjene predvsem stanovanjski izgradnji, preskrbi z vodo (začetek gradnje velikega vodovoda Štorje—Divača—Kozina), drugim komunalnim objektom, šolstvu in zdravstvu. Skupna proračunska sredstva v letih 1957—1961 bodo znašala 237 milijonov ali povprečno 67 milijonov na leto. Za stanovanjsko izgradnjo je predvidenih povprečno 48 milijonov na leto, s čimer bo zgrajenih 91, adaptiranih pa 16 stanovanj.

Javna električna razsvetljava bo napeljana v 19 vasi, za kar bo potrošenih 2,5 milijona dinarjev.

Razen gradnje vodovoda Štorje—Divača je predvideno tudi popravilo petih vodovodov in več napajališč in vodnjakov, za kar bo potrebnih skupno 82 milijonov dinarjev. V tem razdobju bo popravljenih enajst pokopališč in urejenih več drugih večjih in manjših komunalnih objektov. S perspektivnim obdobjem sovpada dograditev zdravstvenega doma v Divači, ki že služi svojemu namenu.

Število šoloobveznih otrok bo v šolskem letu 1961/62 naraslo za 38 odstotkov napram letu 1956/57. Največji porast bo v šolskem okolišu Divača, ki zajema tudi Vremsko dolino, od koder so do lanskega leta hodili otroci v gimnazijo v Pivki. Zato je že v teku gradnja štirih novih učilnic v Divači. Tu pa se sama ob sebi postavlja zahteva po šolski telovadnici, ki bo veljala okrog 10 milijonov dinarjev. Plan pa predvideva tudi popravilo ostalih šolskih poslopij, zlasti v Lokvi in v Vremskem Britofu, ureditev šolskih igrišč in vrtoev, nabava nove opreme, zlasti klopi itd. Prosvetna društva bodo prejemala dotacijo v višini 300 tisoč dinarjev letno, poseben znesek pa je določen za ureditev knjižnice. Približno 5 milijonov dinarjev bo potrebnih za adaptacijo kinodvorane v Divači. Tudi dotacije telovadnim društvom bodo znašale 300 tisoč dinarjev letno, medtem ko je za PGD predvidenih 5 milijonov dinarjev (Gasilski dom v Divači in Senožečah).

To je zelo skrčen seznam nalog, ki jih navaja 123 strani obsegaajoč občinski družbeni plan perspektivnega razvoja. Občinski ljudski odbor, ki je plan sprejel, zlasti za gospodarske organizacije, kmetijske zadruge, zavodi in posamezniki pa bodo morali napeti vse sile za njegovo uresničitev.

-er

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Rastko Bradašičja — Tiska tiskarna ČZP »Primorski tiske«, Koper

Vnebojvestah

LONDON — Izraelska zunanja ministrica Golda Meir je ob svojem nedavnem obisku v Londonu prosila za novo pošiljko britanskega orožja in vojaške opreme Izraelu. To prošnjo zdaj proučuje obrambno ministrstvo.

CAPE CANAVERAL — Ta teden je ameriško letalstvo uspešno izstrelilo medkonkentalni izstrelak »Snark« na cilj v Južnem Atlantiku, oddaljen 9600 km. Raketa leti s hitrostjo 960 km na uro.

AMSTERDAM — Na mednarodni astronavični konferenci je ameriški znanstvenik prof. Singer pojasnil teorijo, da je Zemlja obdana z močnim in gostim radokativnim pasom, ki bo preprečil potovanje v vesolje. Po njegovem mnenju bi potreboval satelit s človeško posadko in s premerom 4 km kakih 5 ton zaščitnega svinečnega oboda.

BAGDAD — Pred nekaj dnevi je prispela v Basro ameriška ladja z rezervnimi deli in novo vojaško opremo, ki so jo ZDA poslale Iraku v vojaško pomoč. To je že druga ameriška pošiljka, odkar so razglasili v tej deželi republiko.

WASHINGTON — Po sklepu kongresa z dne 30. junija bo prebivalstvo Aljaske z referendumom odločilo o tem, ali se strinja, da postane dežela 49. zvezna država ZDA.

LITTLE ROCK — Svetovalci gubernerja ameriške države Arkanzas sestavljajo zakonski načrt, po katerem naj bi osrednjo v šolo v mestu zaprli, če bi jo obiskovali tudi temnopolti otroci. Prisojno sodišče je namreč prepovedalo ločitev otrok, krajevne oblasti pa se s tem odlokom ne strinjajo.

BEJRUT — Libanonska vlada je blokirala sredšče mesta, da bi preprečila nadaljnje spopade in bombe eksplozije. Sklep o tej blokadi je posledica odkritja petnajstih neeksplozivnih bomb v poslovnih četrti Bejruta.

TEL AVIV — Iraška vlada je izpustila iz zapora petnajst Židov, ki jih je prejšnji režim obsodil na daljše časovne kazni pod obtožbo, da se ukvarjajo s »komunistično propagando«.

DUNAJ — V okolici Dunaja so odprli evropsko središče za antropološka raziskovanja.

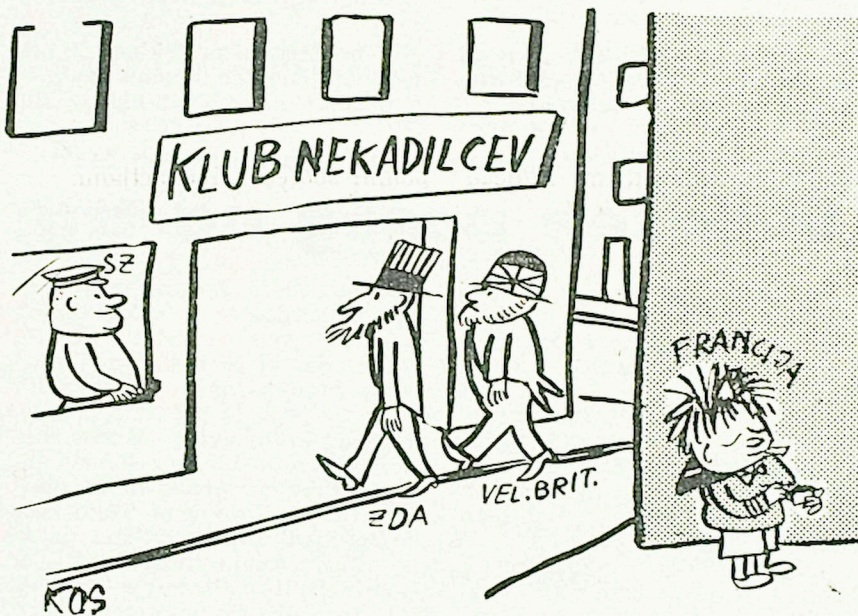
LONDON — V Veliki Britaniji so že dokončali načrte za zgraditev 80.000-tonskega tankerja na atomski pogon. Njegova hitrost bo dvakrat večja kot je hitrost potniške ladje »Queen Elizabeth«. Ladjo bodo uporabljali za prevoz železne rude.

Industrijsko podjetje za elektrovezve

Telekomunikacije

obrat III. - Sežana

ČESTITA K OBČINSKEMU PRAZNIKU
— 28. AVGUSTU VSEM STANOVALCEM
NA OBMOČJU OBČINE

Francija: Brž poizkustm, kako to gre, pa se grem še sama tja vpisat

Slaba odločitev

V mednarodni politiki pride večkrat do očitno zgrešenih in kratkovidnih odločitev in postopkov. Da so ta dejanja ponesrečena, je jasno prav vsem, samo ne tistim, ki so jih napravili. To se po navadi primeri velikim silam. Čeprav se zavedajo brezupnih postopkov, ki tudi v bodočnosti ne morejo prinesiti nobene koristi, te postopke v določenem trenutku vendarle sprožijo: postopajo po nekakšni logiki, ki je polna nasprotij. Da bi bila ta nasprotja še popolnejša, se velike sile odločijo za tak slab korak povrh vsega še v kar najbolj neugodnem času.

Tako namreč ocenjuje angleški tisk odločitev svoje vlade, da bodo Britanci v Tihem oceanu novo serijo jedrskih poskusov. Res je sicer, da niso nikjer zapisali, da je sama odločitev slaba stvar. Vidi se namreč, da je Britancem veliko do tega, da ne zaostajajo za največjimi silami. Če pa je takšna želja upravičena tudi tedaj, ko jo uresničujejo na tak način — to bodo oni sami najbolje vedeli, ko pride do rezultatov in posledic. Svet pa bolj zanima tisto, kar v nameravani potezi britanske vlade zadeva mednarodni položaj.

Kakšni dogodki v svetu so napotili angleško vlado na tako odločitev? Komaj teden dni pred to britansko odločitvijo je Organizacija združenih narodov v posebnem poročilu dostavila svetu porazne podatke o posledicah atomskih in jedrskih poskusov. Te posledice so veliko hujske, kot pa jih prikazujejo tisti, ki se s temi poskusi ukvarjajo. Svet je torej izpostavljen veliki nevarnosti, če v pripravah na morebitno uporabo teh uničevalnih sredstev. Takšno tehtno opozorilo je torej prišlo tik pred odločitvijo britanske vlade. Kateri pomembnejši dogodki še časovno sovpadajo z njo?

V Ženevi že dokaj dolgo traja konferenca strokovnjakov Vzhoda in Za-

hoda za izdelavo nadzorstvenega sistema, čigar naloga naj bi bila, da ugotovi, kdaj je bil posamezen poskus izveden. In prav v trenutku, ko so iz Ženeve prihajale ugodne novice in ko je bilo pravzaprav objavljeno pozitivno dokončanje te konference strokovnjakov, so Britanci objavili svojo odločitev.

Istočasno se je v Tokiju sestala četrta svetovna konferenca proti zlorabi atomske in jedrske energije; na njej sodeluje nad dvajset držav. In končno, odločitev britanske vlade sovpada še z izrednim zasedanjem Generalne skupščine ZN, ki se ukvarja s krizo na Srednjem vzhodu, za katero je neposredno odgovorna tudi britanska vlada. Bilo je torej dovolj vzrokov, da bi — najmanj, kar bi lahko storili — odložili eno napako, ko so drugo že napravili. Težavno in celo nemogoče je na tak način vplivati v smeri zmanjšanja napetosti, zaradi katere svet pravkar toliko trpi.

OBVESTILO

Od 3. septembra 1958 dalje bo pri OBČINSKEM SINDIKALNEM SVETU v Kopru odprta

pravna svetovalnica vsako sredo od 16. do 18. ure. Vabimo vse člane sindikata, da se za vsa nejasna vprašanja iz delovne ali socialne zakonodaje obrnejo na to posvetovalnico ustno ali pisмено. Vsa pravna tolačenja so brezplačna.

Občinski sindikalni svet
Koper

BRIGADIRJI ODHAJAJO IZ KOPRA

Nerodovitna puščava se bo spremenila v cvetoč vrt

Obiskal sem jih v platnenem naselju — Pinko Tomažič — v Ankaranu, da se pogovorim z njimi o delu, ki ga opravljajo, in življenju, da nekoliko podrobneje spoznam te mlade fante in dekleta, ki so prišli za mesec dni na našo obalo. Da, na našo obalo, toda ne na počitnice.

V naselju Pinko Tomažič v Ankaranu so bile v tej izmeni tri ljubljanske mladinske delovne brigade, 170 mladih fantov in deklet je zamenjalo peresa in svinčnike za krampe in lopate, da bi pomagali pri gradnji namakalnega sistema in melioraciji ankaranskega polja. Mreža kanalov, prečnih in podolžnih; šestnajst kanalov, dolgih od 500 do 700 metrov in med seboj povezanih z zveznim kanalom, ki bo spremenila to do sedaj malo obdelano, a plodno zemljo v pravi vrt, vse

metane zemlje? Kdo bi preštel žulje?

In norme? Pritoževali so se nad njimi. Čeprav so delali kolikor so največ mogli, so dosegli komaj nekaj nad 85 %, medtem ko je brigada, ki je delala v koprskem pristanišču, dosegala 318 % in celo 400 %. Vendar je bil investitor teh del — Vodna skupnost Koper — zelo zadovoljen z brigadirji. Inženir Počkaj mi je prav prijazno in ponosno razkazoval dokončane in komaj načete kanale, čutil sem, da se sam čudi, kako zmorejo ti mladi ljudje, mnogo je bilo takih, ki so imeli prvič v rokah kramp, tako naporeno in kvalitetno delo. Dejal je, da mu je le to žal, da ni bilo toliko brigadirjev kot je bilo prvotno v načrtu, da di prej končali.

In tudi brigadirji so ponosni na svoje delovne uspehe. Ponosni so na priznanja, ki so jih dobili. Zakaj bi ne bili! Po drugi dekadi je bila brigada — Ljuba Serčerja — proglašena za enkrat udarno in pohvaljeno, XIX. LMDB je bila dvakrat udarna, brigada »Janeza Kiklja« pa je bila dvakrat udarna in specialno pohvaljena.

Toda brigadirji niso kopali samo kanalov. Komandant naselja, tovariš Miran Turk, mi je pripovedoval, da je tudi družabno življenje v naselju zelo pestro. V tem mesecu so obdelali minimalni program pripravljen za seminarje srednješolske mladine, ki obsega: šolsko reformo, delo razrednih in šolskih dijaških skup-

nosti in delo mladinske organizacije na šoli. Razen tega pa so imeli še vrsto predavanj. Tako je O vtiših s potovanja po zahodnoevropskih državah predaval komandant naselja Miran Turk, ki se je nedavno vrnil s te poti. Prav prijetno jih je presenetil obisk tovariša Janeza Vipotnika, sekretarja OK ZKS, ki jim je predaval O položaju na Srednjem vzhodu. Ljudska univerza pa je skupno s Kulturnim klubom ljubljanske mladine pripravila ankaranskim brigadirjem štiri kino predstave.

Zvečer, ko je zašlo sonce, so skoraj slednji večer prižgali taborni ogenj. Ob njem so si povedali marsikaj zanimivega. Ob tabornem ognju so se sklepala nova poznanstva.

Ko sem odhajal iz Ankarana, je bil večer. Sonce je kakor velika žareča krogla viselo nad obzorjem. Pihal je lahen veter in vodna gladina je bila razrezana na tisoče drobnih valov, ki so se veselo poigrali pred večernim spanjem. Prav v teh dneh zapuščajo ljubljanski brigadirji Ankarano. Utihnili je pesem; minerski pozdrav se je razlil vse tja do Kopra in še naprej. Za njimi je ostala mreža kanalov in lep spomin na ljubljanske srednješolce. Slovo bo nekoliko težko. Še dolgo časa se bodo v mislih vračali v plateno naselje in obujali lepe spomine na delovne uspehe, morje in prijetna poznanstva.

S. Č.

Sežana proslavlja

Včeraj so v Sežani začeli s proslavami, ki so jih pripravili v zvezi s praznovanjem svojega občinskega praznika. Dopoldne je bila v Dutovljah slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, na kateri je predsednik občine tovariš Mahnič govoril o gospodarskih uspehih, ki jih je to področje doseglo v zadnjem času, ter o perspektivah sežanske komunice.

Po slavnostni seji je bila izročena svojemu namenu nova osemletka v Dutovljah. Ob tej priložnosti je spregovoril predsednik sveta za šolstvo Rado Abram, ki je v svojem govoru poudaril skrb za izobraževanje in vzgojo naše mladine ter prikazal uspehe na tem področju v zvezi z izvajanjem šolske reforme.

Sledil je kulturni spored. Nastopala sta mešani pevski zbor in

oktet PD Venček iz Sežane, šolski otroci in mladina pa so izpolnili spored z recitacijami.

Program v zvezi s praznikom se bo nadaljeval v soboto z gostovanjem ljubljanske Drame, v nedeljo pa bodo v Sežani odprli novo osemletko, priredili razna športna srečanja in kulturne prireditve, ki se bodo zaključile z veseljem večerom DPD Svobode v mestni kino dvorani.

Komisija za uslužbenske zadeve Občinskega ljudskega odbora Divača
razpisuje
delovno mesto
davčnega knjigovodje
v upravi za dohodke.

Pogoj: srednja ekonomska šola ali večletna praksa v knjigovodstvu.

Pravilno kolkovane prijave naj kandidati pošljejo do 15. septembra 1958.

DELOVNI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

„TOBAK“

ISKRENO ČESTITA K OBČINSKEMU PRAZNIKU
— 28. AVGUSTU VSEM SVOJIM ODJEMALCEM
TER VSEM PREBIVALCEM OBČINE SEŽANA

Trgovsko in proizvodno podjetje »MLINOTEST« Ajdovščina

razpisuje naslednja vajenska mesta:

2 VAJENCA ZA MLINSKO STROKO
za obrat Koper — mlin Rižana

Interesenti morajo imeti splošno predpisane pogoje — Prošnje je vložiti v sekretariatu podjetja najpozneje do 15. IX.

Strugarske usluge

OPRAVLJA SOLIDNO IN PO KONKURENČNI CENI

RIŽANSKI VODOVOD

KOPER

Brigadirji kranjsko-koprške mladinske delovne brigade, ki so preživeli na avtocesti dva meseca, so se pred kratkim vrnili na svoje domove. Ponosni so na svoje uspehe, ki so jih dosegli. In zakaj ne? Brigada si je priborila naslov petkrat udarna

Novi slovenski pomorščaki

Pri Upravi pomorske oblasti severnega Jadrana in luški kapitaniji na Reki so naredili strokovne izpite slovenski pomorščaki: za poročnika trgovske mornarice: Jože Bukošek iz Maribora, Franc Kočevar iz Podkrajca, Mitja Kovač iz Ljubljane, Hugo Možina iz Branika in Roman Verbole.

Za samostojnega mornarja so napredovali: Jožef Stučl iz Ljutomera, Ciril Voglar iz Maribora, Jože Erzetič iz Gorice, Aleksander Funa iz Gorice, Anton Jurič iz Gorice, Janez Lotrič iz Ljubljane, Mirko Perkovič iz Maribora, Ivan Antončič iz Trsta, Nerino Baruzza iz Kopra, Venčeslav Bohinec iz Ljutomera, Franc Markič iz Gorice, Matija Pomelnikov iz Črnomlja, Aurelij Kačič iz Trsta, Rajko Karer iz Gorice in Anton Benigar iz Trnovega.

Izpite za ladijskega motorista so uspešno opravili: Aldo Andrejašič iz Podgorja, Dario Oblak iz Rižane, Ernest Tuš iz Maribora, Elveterij Beštjak iz Čežarjev, Lazarov Ivan iz Črnega kala, Danko Gržetič iz Podgorja, Sergij Halj iz Puč. Jordan Muzenič iz Sv. Antona, Sergej Skorja iz Črnotičev in Orest Glavina iz Krkavč. Izpit za pomorskega strojnika III. razreda so uspešno opravili: Ivan Feri iz Gorice, Egon Črnjač iz Logatca, Valerij Gužič iz Kopra, Daniel Kale iz Ilirske Bistrice in Stanislav Uršič iz Cerkna.

Dejstvo, da vedno več naših ljudi ne samo z obalnega pasu naše republike, temveč tudi iz notranjosti opravlja izpite za različne pomorske nazive kaže, kako naglo se razvija naše pomorstvo ne samo materialno z nabavo novih ladij, ustanavljanjem podjetij in odpiranjem šol ter gradnjo

in obnovo pristanišč temveč tudi, da se naši ljudje vedno bolj obračajo na morje kot viru dela in blagostanja.

VSE OKROG

morja

Ribištvo v Sovjetski zvezi

Ribištvo predrevolucionarne Rusije je bilo v tehničnem pogledu zelo skromno. Posluževalo se je večidel lesenih ladij brez motorjev. Danes razpolaga sovjetska ribiška industrija z velikim motoriziranim ladjevjem vseh vrst tja do hladilnih ladij in kitolovk. Tovarne za predelovanje rib so opremljene z najnovjšo tehniko: z avtomati in tekočimi trakovi, z napravami za hitro zmrzovanje ribjih izdelkov in drugimi pripravami. Zelo se je dvignil ribolov. Leta 1913 je znašal 10,2 milijonov, leta 1956 pa 28,5 milijonov metrskih stov. S tem je bilo stanje v Združenih državah Severne Amerike preseženo. Nadkriljuje sovjetski ribolov edinole še Japonska.

Medtem ko je znašala leta 1913 specifična teža v celinskih vodah ulovljenih rib 83 % celotnega ribolova, morskimi ribi pa le 17 %, se je razmerje sedaj skoraj obrnilo: morski ribolov zajema več kot 70 %, sladkovodni pa le še pičlih 30 % skupnega ribjega plena.

—o—

Otok slepe kraljice

Pred jugozahodno Irsko kljubuje mogočnim atlantskim valovom nategnjeni otok Blasket, znan domačinom pod imenom »Otok slepe kraljice«. Leži ob skrajnem robu stare Evrope in njegovi prebivalci pravijo, da kdor pri njih pade v morje, pride šele v Ameriki spet ven. Ozki trak vode med otokom in bližnjo celino je več dni v letu tako divje razburkan, da tudi najbolj utrjeni morskimi volkovi ne tvegajo čezenj vožnje v svojih urnih curraghih. To so posebne vrste čolni, ki imajo čez leseno ogrodje napeto katranizirano platno. Pozimi je vsaka vožnja čez preliv smrtno nevarna.

kje so ladje

P/l »BIHAČ« je 24. septembra odplula iz Splita za Rotterdam.

P/l »DUBROVNIK« je 18. septembra pripula v Piran na popravilo.

M/l »GORENJSKA« je 23. septembra odplula iz Reke za Sfax.

P/l »GORICA« je 16. septembra prešla Bermude na poti za Jugoslavijo.

P/l »LJUBLJANA« je 19. septembra pripula v Benetke. Od tod odpluje 26. septembra zvečer za Rašo.

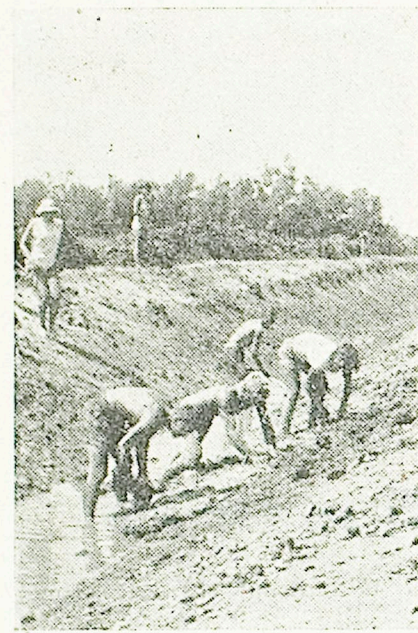
M/l »M. KRPAN« je 23. septembra odplula iz Aleksandrije za Lattakijo. Od tod nadaljuje pot za Sfax.

P/l »NERETVA« je 25. septembra pripula v Gdynijo, kjer nato varja za Italijo.

P/l »POHORJE« je 26. septembra odplula iz Ploč za Tivat, kjer kompletira tovor.

P/l »ROG« je 21. septembra prešla Gibraltar na poti za Rotterdam.

P/l »ZELENGORA« je 19. septembra pripula na Reko, kjer iztonarja.

Pri delu na odvodnem kanalu

to je njihovo delo. Ne samo njihovo, tudi delo prejšnjih mladinskih delovnih brigad, ki so bile v Ankaranu julija in še prej. In to je veliko delo, kajti s temi kanali bodo namakali, razsoljevali in izsuševali hkrati.

Delo v kanalih je bilo težko, kajti pod površino je slana talna voda, ki spremeni zemljo v blato. Ne v blato — v svinec! Brigadirji so delali bosí in v kopalkah in sonce je neusmiljeno žgalo ta mlada telesa, ki skoraj že niso bila več rjava, ampak črna. Kdo bi preštel kubike iz kanalov pre-

Pospešena stanovanjska graditev v Sežani

Povojna stanovanjska izgradnja v Sežani se je do leta 1955 omejevala predvsem na obnovo med vojno porušeni zgradb in delno na preureditev obstoječih stanovanjskih objektov. Ker je bila pobuda za ta dela prepuščena posameznim privatnikom in nekaterim gospodarskim organizacijam, ne moremo govoriti o sistematični stanovanjski izgradnji. Investitorji so s svojimi in družbenimi sredstvi krili le najnujnejše potrebe, niso pa uspeli zavreti naraščanje stanovanjske stiske, ki se je večala z razvojem gospodarskega, političnega in kulturnega življenja Sežane. Zato je razumljivo, da je marsikatera gospodarska panoga v Sežani in njeni okolici naletela na težave v svojem razvoju zgolj zato, ker ni mogla pravočasno in v dovoljni meri preskrbeti stanovanja za svoje delavce.

Dejstvo je: 88 na novo zgrajenih stanovanj s skupno površino 5811 kvadratnih metrov in 44 preurejenih stanovanj s skupno površino 2285 kvadratnih metrov — to je bilo zgrajeno v letih 1947 do 1956 — ni zadovoljilo potreb. Številno prošnje za dodelitev stanovanj in sob se je iz leta v leto večalo; gospodarski

razvoj občine in mesta samega pa je narekoval pospešeno graditev.

Če danes opazujemo Sežano, moramo priznati, da se je stanovanjska izgradnja močno razmahnila. Na vsakem koraku opazimo ali novogradnjo ali obnovljeno stanovanjsko poslopje. Velik priliv delovne sile pa narekuje, da v prihodnje načrtno usmerjajo investicijska sredstva tudi v gradnjo stanovanj in v krčenje stanovanjske stiske. Zato je razumljivo, da bo nujno potrebno do leta 1961 zgraditi vsaj 189 stanovanj s sredstvi občine, za kar je po perspektivnem petletnem planu gospodarskega razvoja občine predvidenih približno 322 milijonov dinarjev. Seveda, ta stanovanja ne bodo samo v Sežani, pač pa tudi v večjih krajih sežanske občine, kot v Dutovljah, v Štanjelu in drugod. Vendar pa korišćenje teh sredstev še ne bo povsem omililo stanovanjske stiske. Treba bo tudi, da gospodarske organizacije v večji meri kot doslej usmerjajo in zbirajo lastna sredstva za gradnjo stanovanj in da se privatni gradbeni interesenti s primerno stimulacijo intenzivneje vključijo v stanovanjsko izgradnjo preko združenih stanovanjskih skupnosti.

Urejevanje trgovin v Postojni

V nedeljo dopoldan, ob 10. uri je kolektiv trgovskega podjetja »Mesne trgovine« v Postojni odprl na Titovem trgu v Postojni novo, moderno in izredno okusno

Praznik kmečke mladine v Knežaku

V Knežaku so praznovali praznik kmečke mladine, ki je bil letos že drugič organiziran in bo verjetno postal tradicionalen. Pripravljeno je bilo sicer bogat spored, ki pa je bil deloma zaradi objektivnih razlogov, deloma pa zaradi nedoslednosti, le delno izveden.

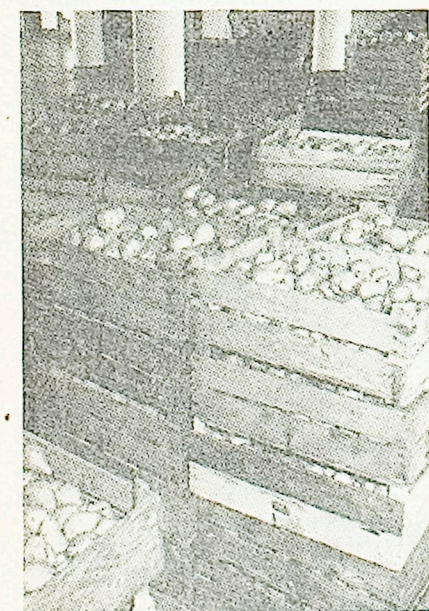
Zjutraj je bila svečana seja aktivna mladih zadržnikov, ki so se je udeležili predstavniki občinskega ljudskega odbora Ilirska Bistrica, sekretar občinskega odbora ZK in predsednik okrajne zveze mladih zadržnikov iz Kopra. Kratkemu poročilu o delu aktivna so sledile čestitke gostov k doseženim uspehom, nato so si gostje ogledali poskusni nasad višenj, ki ga je aktiv lepo uredil. Mimogrede so se pogovorili še o perečih vprašanjih kmetijstva ter o pomembnosti tega nasada za propagiranje sadjarstva. Tekma motornih kosilnic, ki bi bila morda najzanimivejša je odpadla. Ostale točke, kot tek mladincev, mladink in pionirjev na 500 in 300 m so bile razporejene na ves dan. Zabavni del programa pa se je zvečer zaključil z veselico. Po tem vidimo, da je ta aktiv, ki je bil lansko leto najboljši v okraju, tudi letos živahen in bo nedvomno dosegel še lepe uspehe. RO

Odločen poseg

(Nadaljevanje s 1. strani)
ukrepi, saj gre za osnovno vprašanje dviga življenjskega standarda naših delovnih ljudi.

Da prodajalci-pavšalisti preveč zaslužijo, lahko takoj ugotovimo, če pogledamo, koliko si prizadevajo pri prodaji. V Piranu ob nedeljah in praznikih turisti zaman iščejo, kje bi kupili sadje, saj poslovavnice zaprejo že ob 10. uri, v Portorožu je na trgu slabše blago kot za industrijo. In to so turistični kraji, kjer bi to moralo biti najbolj urejeno.

Ob tej priložnosti opozarjamo potrošnike tudi na akcijo, ki jo je podjetje Hladilnica v Dekanih začelo za zimico. Obvezalo se je, da bo poskrbelo za zimsko sadje, krompir in druge pridelke, ki jih kolektivi in sindikalne podružnice lahko naročijo za svoje članke. Naročila bo Hladilnica sprejela tudi za posamezne vrste in sorte ter dala vnaprej orientacijske maksimalne cene za posamezno blago. To je nedvomno pohvalna iniciativa. Zato bi bilo prav, če bi to prizadevanje vsestransko podprli tudi občinski ljudski odbori ter drugi forumi in tako omogočili novo ustanovljenemu podjetju, da res uspešno odigra svojo vlogo.

Tudi na našem trgu se je pojavilo lepše in kvalitetnejše sadje

opremljeno delikatesno prodajalno. To je sicer skromen, a vendar vzpodbuden korak v naporih tega kolektiva, da se sistem trgovske prodajne mreže v Postojni postopoma prilagodi sodobnim zahtevam potrošnikov.

Nedolgo tega je isto trgovsko podjetje odprlo na Ljubljanski cesti novo prodajalno sadja in zelenjave, s čimer pa se zdaleč ni rešeno vprašanje odprtja nove tržnice, ki jo Postojna s štiri tisoč pet sto prebivalci nepogrešljivo potrebuje.

Otvoritev nove delikatese v preurejenih prostorih »Naše knjige« so Postojnčani pričakovali že z nestrpnostjo. Čeprav je začela poslovati ob skorajšnjem koncu turistične sezone, bo vendarle v marsičem zadovoljila domače potrošnike, številne turiste, ki z avtobusi potujejo skozi Postojno, in vse turiste, ki prihajajo v velikem številu na ogled kraških prirodnih lepot pivskega podzemlja. M. A.

ZA TEHNIČNO VZGOJO ŠOLSKE MLADNE

Modelarski tečaj v Hrpeljah

Na pobudo okrajnega odbora Ljudske tehnike iz Kopra so v Hrpeljah priredili šestdnevni višji modelarski tečaj, ki so se ga udeležili instruktorji tehnične vzgoje šolske mladine iz Pirana, Izole, Raven, Dekanov, Ospa, Štanjela, Hrpelja, Divače, Postojne in Prema. Udeleženci tečaja so učitelji na navedenih osnovnih šolah. Po prvotni zamisli bi bil moral biti tečaj v Kopru, kjer pa ni bilo najti ustreznega prostora. Zato je bilo odločeno, naj bo tečaj modelarjev letos v Hrpeljah, kjer se modelarstvo pod vodstvom učitelja Janeza Kompareja zlasti v zadnjih dveh letih intenzivno goji in razpolaga šola po zaslugi tovariša Kompareja tudi z vsem za modelarstvo potrebnim orodjem in materialom.

Namen tečaja je bil, da se instruktorji seznanijo s programom

Tovariško srečanje štajerskih borcev

Občinski odbor Zveze borcev v Mozirju pripravlja v dneh 6. in 7. septembra zbor preživelih borcev in aktivistov VI. SNOUB »Slavka Šlandra« pod geslom »Tovariško srečanje štajerskih borcev in aktivistov«. V teh dneh bodo praznovali v Mozirju tudi občinski praznik — obletnico osvoboditve.

Za ta dva dni so pripravili bogat spored. Tako bo 6. septembra ob 12. uri odkritje spomenika Šlandrovi brigadi na Šipku, kjer je bila ustanovljena, ob 17. uri slavnostna seja ObLO Mozirje in odkritje plošče »Domu Šlandrove brigade« in ob 20. uri akademija TV društev Partizan.

V nedeljo, 7. septembra, bo ob 9. uri v Lokah pri Mozirju zbor borcev Šlandrove brigade, ob 10. uri pa slavnostno zborovanje ob 15. obletnici ustanovitve brigade »Slavka Šlandra«.

Pripravljalni odbor tega pomembnega partizanskega zbora vabi vse preživle borce, da se ga udeležijo.

Planinski tabor na Nanosu

Planinsko društvo iz Postojne je s sodelovanjem Okrajne pošte in PTT sekcij v Novi Gorici in Kopru, priredilo tradicionalni planinski tabor na Nanosu, ki je bil obenem tudi zbor vseh primorskih poštarijev.

Tabor je trajal dva dni, 16. in 17. t. m. in je lepo uspel. Stevni udeleženci so se zvečer zbrali pri tabornem ognju in obujali spomine na nekdanje partizanske poti. Drugi dan planinskega tabora so bila športna srečanja med poštariji in planinci v odbojki, nato so udeleženci tabora poslušali koncert godbe na pihala KUD Poštar iz Ljubljane.

— lobin

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo Slovenskega Primorja!

Odkup sadja in druga vprašanja kraško-brkinskega področja

Na pobudo OZZ Koper je bil 20. avgusta v Sežani sestanek upravnikov kmetijskih zadrug z območja občin Sežana, Divača in Hrpelje. Na sestanku, ki so mu prisostvovali tudi zastopniki OZZ Koper, ZPZ Sežana, Sušilnice Gradišče pri Materiji in direktor ZHP Koper, so obravnavali probleme v zvezi z letošnjim odkupom sadja in krompirja, o vzreji telet ter o jesenski setvi.

Kmetijske zadruge predvidevajo, da bo letos na njihovem območju preko 70 vagonov sadja za trg, od tega največ jabolk. Spričo tega se sama ob sebi postavlja zahteva po kvaliteti blaga po sortah, važno vlogo pa bo imela tudi oblika in zdravje plodov. S to predpostavko se bodo okvirne odkupne cene jabolk pri prodajalcih gibale takole: jabolka za izvoz 25 do 40 dinarjev, za domači trg od 15 do 25 dinarjev, za

industrijo pa po 6 dinarjev za kilogram. Jasno je, da pridejo za izvoz v poštev le najkvalitetnejše sorte — jonatan, šampanjka, reneta itd., plodovi pa morajo biti zdravi in lepih oblik. Poseben problem pri odkupu sadja je prevoz. Prisotni so bili v tem pogledu optimisti, zlasti glede na dejstvo, da bodo večje količine sadja odkupila podjetja na Reki. Vsekakor pa bo ZPZ v Sežani vodila posebno evidenco o poteku odkupa in skrbela za pravočasen prevoz.

Podobni problemi se pojavljajo tudi v zvezi z odkupom krompirja, katerega višek so ocenili na približno 200 vagonov. Cena krompirja se bo gibala približno takole: kvalitetni jedilni krompir od 10 do 11 din, ostale jedilne sorte 8 din, industrijski krompir pa po 7 din za kg. Nujno je, da se proizvajalci seznanijo s cenami, da ne bi prišlo do očitkov, češ da KZ niso sposobne odkupiti tržnih viškov.

Glede na uredbo o prepovedi klanja telet do 3 oziroma 6 mesecev so na sestanku razpravljali o raznih možnostih vzreje mladih telet, KZ naj bi našle ustrezno obliko sodelovanja s kmeti, ki nimajo možnosti, da bi sami krmlili teleta. KZ bi morale poučiti kmetovalce o načinu krmljenja mladih telet in preskrbeti potrebno mešanico ter naj bi se v ta namen povezale s tovarno močnih krmil v Ljubljani. Uredba ne bo povzročila problema reje telet tam, kjer si bodo zadruge pomagale s sodelovanjem z živinorejci, saj je cena teletom zajamčena in znaša od 190 do 210

din, če je tele v pogodbeni reji, pa še 15 din premije. V skladu z uredbo o varstvenih cenah pitane živine naj bi zadruge do konca septembra proučile možnost pitanja živine in mesnatih prašičev v raznih oblikah — pogodbeno, v kooperaciji, v lastnih pitališčih, itd. Važna naloga, ki jo bodo KZ začele izvajati že to jesen, je zagotovitev čim večjih površin za setev pšenice, rži, ječmena in ovsa za visoke donose. Med drugim gre za poskuse uvajanja novih sort žit, kar je zelo važnega pomena pri preorientaciji poljedelskih kultur.

V zvezi z občinskimi zbori, ki bodo v drugi polovici septembra in v prvi polovici oktobra, bodo morale KZ čimprej izdelati svoje programe za leto 1959. Programi bodo morali biti v skladu z občinskimi družbenimi plani, ki določajo smernice razvoja kmetijstva v posameznih občinah.

— er

HRUŠEVJE

Letos so ljudje v okolici Hruševja precej zaslužili z nabiranjem zdravnih zelišč in sadežev, posebno borovnic. Se več pa so si jih prihranili za domačo uporabo. Shranili so si jih tako, da so jih posušili ali pa vložili na vse mogoče načine. Vsekakor lepa akcija.

Pereče vprašanje je odkup. Upravnik zadruge tovariš Vinko Mahne mi je pripovedoval, da imajo precej težav s sadjem, ker so cene sadju sorazmerno nizke glede na tržne cene. Vendar upa, da bodo tudi to nekako uredili.

Koča na Snežniku

Poročali smo že v našem listu o planinski koči na Snežniku, ki jo je Planinsko društvo Ilirska Bistrica letos spravilo pod streho. Vest o njeni otvoritvi je sicer prerana, saj je koča še v surovem stanju in bo potrebnih še nekaj sredstev za njeno dograditev in opremo. Prof. Klinc, predsednik Planinskega društva Ilirska Bistrica meni, da bo delo v kratkem končano, saj so prizadevanja bistriških planincev našla razumevanje in podporo pri oblastvenih forumih ter pri podjetjih in organizacijah v občini. Prihodnje leto pa bo treba predlagati Planinski zvezi Slovenije, da vključi v slovensko planinsko transverzalo tudi ta najlepši in najvišji primorski vrh. Transverzala vključuje na našem ožjem ozemlju Nanos (1261 m), Javornik

(1268 m), Sv. Trojico (1123 m), se izogne Snežniku (1796 m) in se povzpne še na Vremščico (1026 m), nato se preko Slavnika spusti k morju. Snežnika se transverzala izogne samo zato, ker doslej ni

Planinci Ilirske Bistrice pri novi koči

bilo na dolgi in odročni poti nobene planinske zavetišča. Tako so planinci prikrajšani za vso lepoto Snežnika, za njegov krasni razgled, za bogastvo njegove planinske flore. Saj velja Snežnik za eno s planinskim cvetjem najbogatejših gora, zlasti s planinkami. Svišč je njegova dragocnost in tudi murke niso redke.

RO

SENOŽEČE

V Dolenji vasi pri Senožčah so končali z mlačvo in pravijo, da je bila letina še sorazmerno dobra glede na sušo v maju. Dober je bil pridelek ovsa in rži, povprečna pa je bila pšenica, ker je bila zaradi suše precej redka, vendar pa je tudi pridelek pšenice zelo kvaliteten.

S. Č.

Barba Vane pravi...

Pravzaprav bi se spodobilo, da bi šel tudi jaz nekoliko na dopust, se vam ne zdi? Dobro vem, da bi mi to marsikdo iz vsega srca privoščil, žal pa ravno tisti nimajo nobene besede pri naši hiši. Pri nas namreč pravijo, da je mnogo več tistih, ki bi nikakor ne mogli brez mene niti teden dni. Zato ne bo z mojim dopustom nič. Vidite, tako so sklenili ne glede na moja službena leta, ki jih je že toliko, da sam ne vem, kam bi z njimi in ne glede na vse ostale zakonske pravice.

Po navadi začnemo s Koprom. Tokrat ga bomo izpustili. Cirkus smo namreč ta teden že imeli pri nas, zato ni treba, da ga še jaz delam.

Se bomo raje pomenili kaj o naših turističnih krajih. Začnimo kar s Portorožem, ki je v tem pogledu vsekakor na prvem mestu. Kot veste, se zdaj tam dogajajo velike reči, zato so tudi to letovišče zlišpali in uredili, da je veselje. Najbolj sem bil navdušen nad lepim novim parkom z vodometom. Res prava škoda, da bo vsak čas izginil pod debelo naslago tistih zavojčkov, ki jih tudi najbolj navdušeni ljubitelji lučk, eskimov in snežkov kljub najboljši volji ne morejo pospraviti z vsebino vred. Zato jih od-

metavajo, kamor pač padejo. Čudno se mi le zdi, zakaj se jim prav park in pa sosedni Kekec zdita tako primerna za to reč.

Tudi Piran je lepo mestece in še letoviško povrh. Mislim pa, da bi lahko tamkajšnji meščani malce več dali nase oziroma na svoje mesto, zlasti glede čistoče. Slučajno sem šel ondan po tisti ulici, ki teče vzporedno z glavno cesto v mesto, in rečem vam, da sem se komaj prebil skozi smeti in odpadke. Morda je to res bilo slučajno samo tisti dan, saj ne morem trditi, da je zmeraj tako. Vsaj za zdaj ne. Se bom pa tam večkrat ogledal, da se prepričam.

Kakor ostale kraje je ta teden tudi Postojno zajela dvakrat ali trikrat poštena ploha. Pri tem se je pokazalo, da bo treba nujno nekaj ukreniti glede tistih jezerc, ki se ob takšnih priložnostih lepo razlijejo tam okrog, kjer navadno stojijo avtobusi. Za vsak primer pa, če bi bilo nemogoče nekako zasuti in izravnati tlak, sem Postojnčanom priporočil, naj se obrnejo na našo obalno ploho in pravočasno preskrbijo kako povodno prevozno sredstvo, ki bo vzdrževalo zvezo z avtobusi.

Lepo pozdrav

Vaš Vane

SE PRED ZAČETKOM NOVEGA ŠOLSKEGA LETA

Tečajji za prosvetne delavce

Naš novi zakon o šolstvu pravi v tretjem delu, da so učitelji družbeni delavci, ki aktivno sodelujejo s svojim delom v šoli in izven nje pri vzgajanju in izobraževanju mladega naraščaja ter pri razširjanju prosvete in kulture. Člen 118 še pravi: »Zaradi omogočanja učiteljem, da se strokovno in pedagoško izpopolnjujejo in da spremljajo napredek pedagoške teorije in prakse ter disciplin, ki jih poučujejo, se uvaja obvezno periodično izpopolnjevanje učiteljev.« Na osnovi tega člena je naš okrajni Svet za šolstvo dal pobudo, da so občinski sveti v sodelovanju z Ljudsko tehniko priredili tečaje za tehnično vzgojo mladine. Razen teh tečajev pa bodo še politični tečajji za vse pedagoške delavce. Več o teh tečajjih nam je povedal okrajni inšpektor Rudolf Kobolt v kratkem razgovoru:

Nov učni načrt zahteva med drugim tudi pouk v tehniki, to se pravi najosnovnejšo tehnično vzgojo. Težava pa je v tem, ker do zdaj učiteljska niso imela tega predmeta v svojem učnem načrtu in zato seveda nimamo potrebnega kadra za pouk na osemletkah. V bodoče bo bolje, ker bodo po novem učnem programu usposabljali tudi učiteljske na področju tehnične vzgoje, trenutno pa si naš Svet ni mogel pomagati drugače, kot da je poslal nekaj učiteljev na tečaj Pedagoškega centra v Ljubljani, kjer so se usposobili kot inštruktorji za tehnično vzgojo mladine. Ti inštruktorji so sedaj vodili tečaje v občinskih središčih. Te tečaje so obiskovali učitelji prvih treh razredov osemletke, kjer bomo letos začeli s tehnično vzgojo. V naslednjih letih bo ta predmet tudi v višjih razredih, ko bomo imeli dovolj primerne kadra in

najnujnejšo opremo. Čeprav je pouk tehnične vzgoje obvezen za vse šole, bodo nastale težave predvsem zaradi opreme in delavnic. Na primer prav v Kopru nimamo prostora za delavnico, ker primanjkuje celo učilnic za obe osemletki.

Omenjeni tečajji so bili zdaj obvezni za vse učitelje prvih treh razredov in sicer je bil tečaj 25. t. m. v Ilirski Bistrici (za ilirsko-bistriško in pivsko občino) in v Sežani (za sežansko in divaško občino), 26. t. m. v Piranu (za piransko in izolsko občino) in dva tečaja v Kopru, 27. t. m. pa še v Hrpeljah in v Postojni. Tečaj je trajal štiri dni. Naloga organizatorjev pa s tem še ni zaključena, ampak se so obvezali, da bodo imeli pomožni inštruktorji med šolskim letom redna posvetovanja. Delali bodo tudi v povezavi s šolsko komisijo za tehnično vzgojo pri Ljudski tehniki, ki skrbi za popularizacijo tehnične vzgoje po naših šolah. Sistematični pouk tehnične vzgoje v šolah po bo koristil predvsem tam, kjer na terenu ni Ljudske tehnike, da bi se naslonili nanjo pionirji v svoji izvenšolski dejavnosti.

Okrajni Svet za šolstvo je priporočil občinskim svetom, naj postavijo sposobne ljudi za pomožne inštruktorje za tehnično vzgojo. Tako imajo sedaj nekatere občine po dva inštruktorja, druge po enega, glavno pa je, da bodo ti inštruktorji skozi vse leto usposabljali potrebni kader.

Razen teh tečajev za tehnično vzgojo bodo v prvih dneh septembra (2., 3. in 4. IX. — glej objavo!) politični tečajji za vse naše prosvetne delavce v okraju. Te tečaje je organiziralo tajništvo za šolstvo, skupno z okrajnim komitejem ZKS. O teh tečajjih je bilo že govora, vendar pa je naš okraj v Sloveniji edini, ki je napravil ta tečaj za vse prosvetne delavce ne glede na to, če so člani Zveze komunistov ali ne. Zdi se nam, da je program ZK tako pomemben, da ga morajo poznati prav vsi. Gradivo bodo predelali tečajniki v strnjeni obliki, in sicer v petih temah:

— Idejni temelji naše prosvetne politike in oblikovanje socialistične zavesti (predavatelj Martine, Kobolt, Munič).

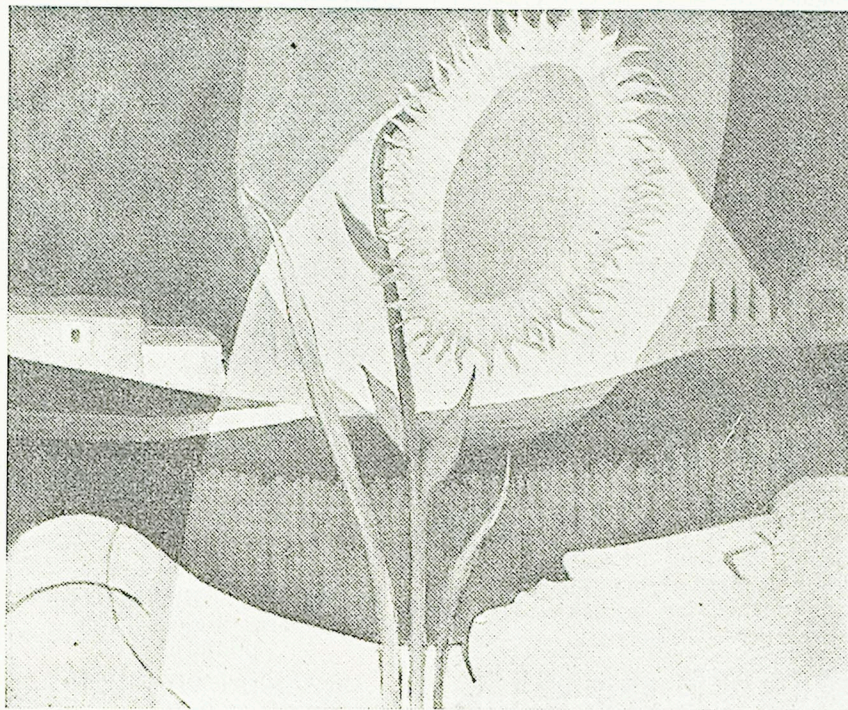
— Problematika vzgoje zanamarnjene mladine. — Prav o tem smo že velikokrat razpravljali na sejah Sveta za šolstvo. Referate bosta imela tovariša Marko Sbil

in Marijan Tratnik z Deškega vzgajališča v Planini.

— Ekonomski in splošni družbeni razvoj ter petletni perspektivni načrt (člani okrajnega predavateljskega aktiva).

— Sodobni socialistični sistemi v svetu (predavatelj inž. Aljančič, Kardelj, Gabršček).

Kakor piše v objavi, bo seminar celodnevni in bo trajal tri

RUDOLF SAKSIDA: SONČNICA

V sredo, 20. t. m., je bila v Mali galeriji koprškega muzeja odprta razstava tržaškega slikarja Rudolfa Saksida. Razstava bo odprta do 1. septembra, nakar si bomo lahko ogledali razstavo slik Avgusta Černigoja

dni. Okrožnico o tem so dobile vse osnovne šole in občinski ljudski odbori. Ker bodo v političnih seminarjih velike skupine tečajnikov, jih bomo razdelili v več manjših skupin (največ po 40). Take skupine bodo s svojim vodjo razpravljale o vprašanih iz teme glavnega referenta. Na vprašanja, na katera ne bo mogel odgovoriti vodja skupine, bo odgovarjal potem glavni referent. Prav tako ima vsak tečaj svojega vodjo, ki bo vodil evidenco o obisku.

Pri teh političnih tečajih pa še ni rešeno vprašanje za italijanske pedagoge, ki ne obvladajo slovenskega jezika. O tem bo razpravljala komisija za italijansko manjšino pri Svetu za šolstvo.

Temelji za bodočo umetniško galerijo

Okrajni muzej v Kopru si je za svoje bodoče prosvetno-izobraževalno vzgojo oziroma dejavnost spet zastavil nov cilj. Namreč, da bi odprl stalno galerijo umetniškega snovanja od srednjega veka do današnjih dni. Zamisel sama je zelo zanimiva in je treba o njej spregovoriti nekaj več.

Ze doslej je v Okrajnem muzeju v Kopru stalna razstava

ja Jožeta Pohlana, v Piranu živečega Hermana Pečariča in Lea Vilharja iz Postojne.

Ta galerija se bo, razumljivo, izpopolnjevala z novjšimi deli. Prvzaprav: vse to so temeljni kamni za umetniško galerijo. Sčasoma, ko bo vse to urejeno oz. izpopolnjeno (zlasti srednjeveško freskarstvo in kiparstvo, in to z originalnimi freskami, kopijami, odlički ali barvnimi diapozitivi) pa se bo vse to lahko oddvojilo od muzeja in zaživelo kot samostojna umetniška galerija v Kopru. Začetki, temeljni kamni, so torej tu! B. A.

Nabratko

UMRL JE STEVAN HRISTIĆ

V četrtek, 21. avgusta je umrl v Beogradu znani srbski skladatelj Stevan Hristić. Rodil se je leta 1885 v Beogradu, končal konservatorij v Leipzigu, živel v Rimu, Moskvi in Parizu, od leta 1912 pa v Beogradu. Hristić je ustanovitelj beograjske filharmonije, dolgoletni direktor beograjske Opere in do leta 1951 profesor na glasbeni akademiji.

Stevan Hristić je avtor enega najboljših znanih jugoslovanskih baletov »Ohradska legenda«, ki smo jo videli tudi v Kopru. Znani sta tudi dve njegovi glasbeni drami »Ekinokcij« in »Somrak«, pisal je scensko glasbo za številna gledališka dela in za film »Sofka«.

Skladatelj Hristić je bil član srbske Akademije znanosti in odlikovan z redom dela I. stopnje.

KNJIGA IVANA REGENTA

Pri Cankarjevih založbi v Ljubljani je izšla zanimiva knjiga »Poglavja iz boja za socializem.« V tej knjigi je avtor Ivan Regent zbral nad 110 člankov krajsih razprav, polemik in zapisov. Čeprav so bili ti sestavki napisani za potrebe določenega dne kot prispevki politične ali polemične razprave, so vendar ohranili svoj prvotni pomen in vrednost in so avtentičen dokument časa. Nastali so ti članki v obdobju od leta 1906 dalje in tako predstavljajo pol stoletja intenzivnega političnega dela Ivana Regenta.

TEČAJ ZA REŽISERJE AMATERJE

V Splitu in Dubrovniku je bil tečaj za režiserje amaterje. Udeležili so se ga tudi nekateri naši režiserji, ki jim je to omogočil glavni odbor Zveze Svobod in prosvetnih društev, nekatera podjetja in okrajni Sveti Svobod. Tako se preko raznih tečajev in seminarjev Delavskega odra v Ljubljani vse več naših igralcev in režiserjev amaterjev strokovno izobražuje, da bodo lahko dali višjo raven amaterskemu udejstvovanju.

USPEH DOKUMENTARNEGA FILMA

Takoj po Puljskem festivalu je dokumentarni film Fadila Hadžića o življenju ciganova »Poslednja čeraga« doživel nevsakdanji uspeh: prodal so ga kar v 20 držav — v Anglijo, Nemčijo, Švedsko, Norveško, Belgijo, Japonsko, Kanado itd.

VELIK ODZIV NA FILMSKI RAZPIS

Crnogorsko filmsko podjetje Lovćen-Film je razpisalo nagradni natečaj, ki je naletel na izredni odziv. Prispelo je namreč 250 osnutkov in scenarijev za umetniške filme na temo V. ofenzive in bitke na Sutjeski, 16 del na temo »Smrt Small-age Čengića«, ostalo pa so osnutki za filme po svobodni izbiri.

HAMLET V KONCERTNI IZVEDBI

Del ansambla, ki je uprizorjal Shakespeareovega Hamleta v okviru letnih iger na dubrovniškem Lovričevcu, je gostoval pozneje po raznih krajih Crne gore s koncertno priredbo te tragedije. Uvodno predavanje in vezalni tekst je pripravil dr. Marko Fotej, igral pa so Stane Sever, Marija Kramar, Ljubiša Jovanović in drugi. Tak način prikazovanja Hamleta je pri nas novost.

SEMINAR ZA TUJE SLAVISTE KONČAN

V Zagrebu so imeli tuji slavisti štiritredenski seminar. Seminarja se je udeležilo 45 univerzitetnih profesorjev, asistentov in slušateljev slavistike iz 10 evropskih dežel. Podoben seminar je bil tudi v Splitu. Udeleženci so se med drugim seznanili s srbohrvatskim jezikom in slovencem ter razširili svoje znanje o jugoslovanski književnosti in drugih področjih kulturne ustvarjalnosti.

NAŠI SLAVISTI NA KONGRESU V MOSKVI

Četrtega mednarodnega kongresa slavistov v Moskvi se je udeležilo tudi 25 Jugoslovancev. Nekaj delegatov so poslane naše znanstvene ustanove, večinoma pa bodo gostje sovjetske Akademije znanosti. Našo delegacijo vodi akademik dr. Aleksander Belić, Slovence pa bodo zastopali Anton Slodnjak, France Bezlaj in Marja Bošnjak. Vsak član bo na kongresu prebral po en referat.

NAŠI FILMI

Te dni je beograjsko filmsko podjetje UFUS končalo snemanje filma po Nušičevi komediji »Gospa ministrica«. Tako smo dobili četrtega Nušiča v filmu. Zunanje posnetke so posneli v Požarevcu, v mestu, kjer je mnogo hiš in ulic s kaldrmo, ki so podobne tistim iz starega Beograda, kjer je originalno prizorišče Nušičeve komedije. Film je režiral Zorž Skrigin, glavne vloge igrajo Marico Popović (ministrica Živka), Ljubiša Jovanović (minister Sima), Milena Dapčević (Dara), Severin Bijelić (Čeda), Jovan Gec (stric Vasa), Mija Aleksić (Pera Kalenić), Stevan Minja (Nikaragua) in drugi. Film je posnet v barvah in objublja, da bo premiera v letošnji jeseni

Na sliki vidimo sceno iz filma »Gospa ministrica« (Severin Bijelić, Dara Calenić in Stevan Minja)

OBJAVA

Tajništvo za šolstvo, prosveto in kulturo OLO Koper organizira v sporazumu z Okrajnim komitejem ZKS politični seminar za vse prosvetne delavce v okraju.

Seminar je obvezen za vse učno in vzgojno osebje splošnoizobraževalnih, srednjih in strokovnih šol ter vseh drugih vzgojnih ustanov v okraju.

Seminar bo v dneh 2. in 3. septembra (ob 8. in 15. uri) in 4. septembra (ob 8. uri) po naslednjem razporedu:

1. SEŽANA — v osnovni šoli Sežana za učno in vzgojno osebje občin Sežana in Divača.

2. POSTOJNA — v osnovni šoli Postojna za učno in vzgojno osebje občin Postojna in Pivka.

3. ILIRSKA BISTRICA — v Dijaškem domu Ilirska Bistrica za učno in vzgojno osebje občin Ilirska Bistrica in Hrpelje.

4. PIRAN — v dvorani DPD »Svoboda« (nad kavarno) za učno in vzgojno osebje občin Piran in Izola.

5. KOPER —

a) v prostorih italijanske gimnazije za učno in vzgojno osebje vseh osnovnih šol občine Koper,

b) v sejni dvorani OBLO Koper za učno in vzgojno osebje vseh ostalih šol in ustanov občine Koper.

PROGRAM POLITIČNEGA SEMINARJA BO VSEBOVAL NASLEDNJE TEME:

I. IDEJNI TEMELJI NASE PROSVETNE POLITIKE IN OBLIKOVANJE SOCIALISTIČNE ZAVESTI.

Literatura: IX. poglavje Osnutka programa ZKJ, referati tovaršva Tita, Kardelja, Rankovića na VII. kongresu, resolucija VII. kongresa ZKJ.

II. PROBLEMATIKA VZGOJNO ZANEMARJENE MLADINE

III. NAŠ EKONOMSKI IN SPLOŠNO DRUŽBENI RAZVOJ TER PERSPEKTIVE.

Literatura: V., VI., VII. in IX. poglavje Osnutka programa ZKJ. (Pri IX. poglavju del: splošna vprašanja gospodarske, kmetijske in socialne politike)

IV. SODOBNI SOCIALISTIČNI PROBLEMI V SVETU IN VLOGA ZKJ.

Literatura: Prva tri poglavja iz Osnutka programa ZKJ, članki v »Komunistu« in »Ljudski pravici« — polemika z napadi na Program ZKJ. (»Komunist« št. 20 od 9. maja, št. 23 od 30. maja in »Ljudska pravica« od 18. maja).

Prizetek seminarja bo po vseh grupah v torek dne 2. septembra 1958 ob 8. uri zjutraj. Zaradi nemotene poteka seminarja prosimo, da so udeleženci točni.

Tajništvo za šolstvo, prosveto in kulturo OLO Koper bo krilo zunanji udeležencem, t. j. izven kraja seminarja, potne stroške, hrano in prenočišče.

Upraviteljstva šol in vzgojnih ustanov naj pravočasno obvestijo o seminarju vse udeležence. Udeleženci naj se za seminar pripravijo, da bodo v njem lahko aktivno sodelovali.

Posvetovalnica za krojenje in šivanje v Kopru

Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Kopru bo v septembru odprl v svojih prostorih posvetovalnico, kjer bo strokovna učiteljica krojenja in šivanja nudila ženam svojo pomoč. Tu se bodo žene lahko posvetovale o izbiri modela za obleko, pripravile svoj kroj po meri, odrezale blago, pomerjale in šivale na strojih. V ta namen jim bodo na

razpolago modni časopisi in revije, kroji v vseh velikostih, posebno pa bodo dobrodošli šivalni stroji onim, ki ga nimajo doma. Žene bodo lahko dobile tudi napotila za nakup blaga, izbiro perila itd.

Zeleti je, da bi žene pravilno razumele pomen te posvetovalnice, ki jim bo brez dvoma nudila veliko pomoč in bo predstavljala važno dopolnilo krojnišvalnim tečajem Mirna. Za razliko od teh tečajev, kjer poteka pouk sistematično po programu, bodo v posvetovalnici dobile žene odgovore na vprašanja, ki jih trenutno zanimajo.

Posetne ure posvetovalnice bodo v sredo popoldne od 14. ure dalje. Pričetek 10. septembra. Dopoldne pa tiste dni, za katere bo največ interesentk.

Začetni in nadaljevalni krojnišvalni tečaji Mirna pa se prično v Kopru 4. septembra ob 15. in 18. uri v prostorih Zavoda za pospeševanje gospodinjstva, kjer se lahko prijavite, oziroma dobite širša pojasnila o posvetovalnici in tečajih vsak dan od 7. do 14. ure.

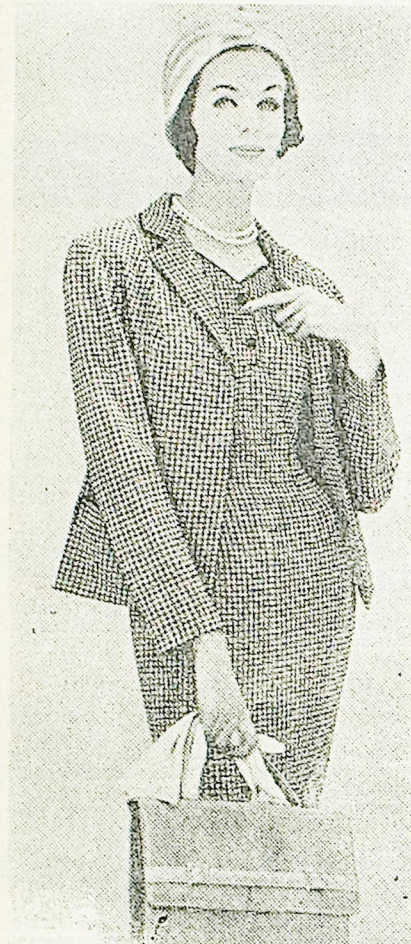
V Piranu pa se prično tečaji za šivanje in krojenje 3. septembra ob 15. in 18. uri v Pionirskem domu (poleg gimnazije). Prijave sprejema vratar bolnišnice.

NOVE REVIIJE

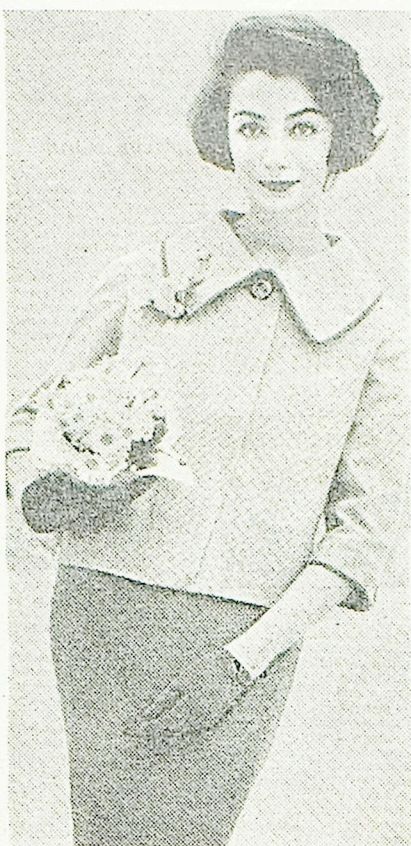
NAŠA ŽENA, ŠTEV. 7—8

Iz vsebine:

G. G.: Jeseni prve oblike reformirane šole, Kronika našega gospodarstva in političnega življenja, Tov. Ančka Srnšek-Kuharjeva, M. S.: Servisna služba v univerzitetnem naselju, Iz organizacije, Zenc po svetu, S. V.: Atomni grezilo, Rapa Suklje: Košček Maroka, Prof. dr. A. Celešnik: Zobna gniloba, A. Morava: Otrok, Br. A. Stone: Cesa žene ne vedo o spolnosti, Novi filmi, Med knjigami in revijami, Hilda Pankok: Moja prijateljica Ljuba, N. G. Černiševski: Kaj delati? (nadaljevanje), Zaupni pomenki, Zanimivosti, Kozmetika, Iz posvetovalnice za noseče, Zdravniški odgovori, Gospodinjstvo, Moda.

Pepitu blago je vedno moderno. Na sliki vidite sugestijo za oprijeto obleko in jopič iz enakega blaga

Krilo in jopa za prve hladnejše dni. Krilo je ozko, jopa pa kratka in široka, kot jo zahteva modna linija

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij komunalnega podjetja

»RIZANSKI VODOVOD«
KOPER

razpisuje

dve delovni mesti:

ADMINISTRATIVNO MOČ

in

FAKTURISTA ALI
SALDAKONTISTA

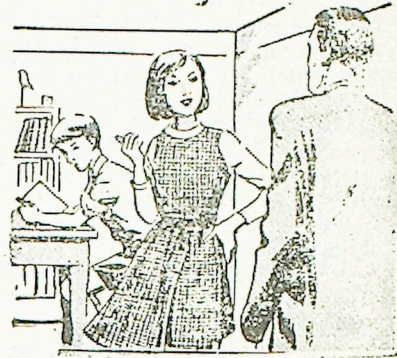
Pismene ponudbe, z navedbo splošne in strokovne izobrazbe, dosedanje zaposlitve in življenjepisa, pošljite na upravo podjetja.

KOTIČEK ZA STARŠE

Ne tako... ampak tako

Oče: Lahko te je sram, Jože, tvoja sestra zna toliko več kot ti! Poglej, še zdaj se nisi naučil te lekcije iz zgodovine. Moral se boš potruditi, sicer bo Mira v vsem prednjačila pred teboj.

Mira: Očka, Jože se šele zdaj uči o bojih pri prvi vstaji, jaz pa sem to znala že takrat, ko sem začela peti razred.

Oče: Bodi prepričana, da je pa Jože boljši v kakšnem drugem predmetu. Pridi, sinko, skupaj se bova učila in boš videl, da to ni težko.

Nikoli ne dajajte prednosti enemu otroku pred drugim. Izogibajte se tudi temu, da jih primerjate med seboj, ker lahko pri tem ustvarite komplekse manjrednosti, ljubosumnost, zavist in podobno. Prav to je pozneje najbolj pogost vzrok prepriom med brati in sestrami

OPOZORILO BRALCEM

Vse naše velike in male bralce in prijatelje obveščamo, da bomo v septembru zopet imeli priljubljeno prilogo BARČICO. Teга bodo seveda prav posebno veseli pionirji in pionirke: brali bodo pravljice in pesmi, reševali križanke in uganke, pisali o svojih doživljajih in pošiljali pisma Kotičkovi teti v Koper. Razen tega pa bo v Barčici tudi nova slikanica, ki vam bo povedala, kaj vse so doživeli..., toda bodite malce radovedni in preberite prihodnjič Barčico. Ne zamudite začetka nove slikanice, ki ima naslov SIVI.

JADRAN

EXPORT - IMPORT

Sežana

OPRAVLJA VSE IZVOZNE IN UVOZNE POSLE
ZA GORICO IN TRST

DELOVNI KOLEKTIV ISKRENO ČESTITA VSEM
OBČANOM K PRAZNIKU OBČINE - 28. AVGUSTU

Napad na graščino San Bartolo

(Iz povesti TRINI. Izdala založba Mladinska knjiga v Ljubljani, prevedel Rudolf Kresal, ilustriral Kurt Zimmermann)

To jutro, ko ni nihče delal, se je vas hitro razgibala. Ambrosia je jasno in počasi govorila ženskam, tako da so tudi moški spoštljivo poslušali. Rosaria pa je goreče govorila drugim ženskam, najrajši mlajšim. Spomnila jih je Jeronima, kako so ga mučili.

LUDWIG RENN

»Bil je tako lep fant, kakšen pa bo zdaj, ko bo odložil obvezo? Taka je gospoda! Pohablja nas! Izpostavlja nas smrti od lakote! Koliko dni boš še imela hrane za svoje otroke, Pancha? Torej! Mi zahtevamo, da nam vrnejo tisto, kar so nam ukradli, vam-pirji!«

Povsem drugače je govorila Mariana. Čeprav je znala krasno govoriti z bolniki, se je vendarle zmedla, ko je pred seboj videla ženske. Toliko, da ni zajokala od sramu, ko se ji je zataknilo sredi stavka in ni našla več prave besede. Nad tem se nihče ni smejal. Tudi tako so jo razumeli. Bilo je zelo čudno, kako je prav njeno krčevito iskanje besed napravilo ženske še posebno odločne.

»Pojdimo po svoje može!« je mračno dejala neka žena. »In odrinimo! Otroci pa ostanejo doma.«

Ta gruča žensk se je zbrala na cesti in vzklikala na dvorišča: »Pridite z nami! Menda se ti ne misliš potuhiniti, kaj? Kdor ne gre z nami, tudi ne bo nič dobil, ko bomo delili koruzo!«

Paco, sel iz Tepotle, je videl, kako prihajajo ljudje izza kak-

tusovih mej in gredo počasi iz vasi.

Trini ga je pogledal. »Stric, jaz poznam mesto, od koder bova lahko vse videla.«

»No, pa me odvedi tja!«

Od daleč sta sledila spreved kmetov, ki je skoraj izginjal v oblaku prahu. Pred vrhom griča je Trini krenil na mesto, od koder je bil predčerašnjim videl viseti strica Jeronima.

Čelo tega spreveda Indijancev je že prišlo do vrat graščine in izginilo za njimi. Slišati ni bilo nič. Izenada počil strel!

»Kdo neki strelja, stric?« je vprašal Trini.

»Tiho, fant! Kaj pa je to, ali slišiš?«

To so morali biti glasovi mnogo ljudi. Takoj zatem je zavril neki pes in nekaj je zagrmelo na tla.

»Fant!« je prijazno dejal Paco. »Pojdi domov! Od tu bom že sam našel dalje.«

»Ali moram?« je vprašal Trini.

»Da, moraš. To tukaj ni nič za tebe.«

Trini se je obrnil in se odplazil nazaj. Bil je zelo razočaran, ker se je moral vrniti. Paco si je poiskal pot skozi kamnito puščavo z bodljikavim rastlinjem. Le počasi se je pribijal dalje.

A kaj je bilo to? Tam je od-dirjal neki jezdec.

»Jezdi v smeri Tepotle,« je zamrmral Paco. »Gotovo je eden od priganjačev. Najbrž hoče gospodarju sporočiti, kaj se tukaj godi. Tudi jaz moram iti tja! Naši kmetje morajo ve-

deti, kaj se je zgodilo tukaj. Toda kaj se pravzaprav godi tamle?«

Skušal je priti hitreje naprej.

Izza graščinskih vrat so prišli Indijanci in nekaj nesli na ramah, na čemer je ležal neki človek, to pa je bila neka ženska. Bil je že dovolj blizu, da je to razločil. Zdaj je tudi prišel na izhono stezo in lahko pospešil korak.

Čim bolj se je bližal graščini, tem razločneje je slišal zmedo glasov in kmalu videl, kako begajo kmetje sem in tja skozi vrata. Na zunanjem stopnišču graščine so stali Indijanci in metali po tleh posodo, da se je razbila. Na desni so delili koruzo. Tam se je tudi premikala Jeronimova glava z belo obvezo in s črnim čopom las nad njo.

Razburjeno je govoril s svojim očetom. »Naj vse razbijejo! Kaj nam koristijo te reči!«

»In če se vrne gospod!« je očitajoče vzkliknil eden graščinskih delavcev. »Maščeval se bo nad nami!«

»Preden se bo utegnil maščevati,« je odvrnil Jeronimo, »bo oplenjena tudi graščina v Tepotli!« Obrnil se je k Pacu, ki je bil pravkar prišel: »Velja? Ali ste vi iz Tepotle pripravljeni storiti isto?«

Paco se je malo čudil, da ima Jeronimo tako nenavaden pogled. Ali je bila vzrok temu osvoboditev graščine? Odgovoril je: »Ne bomo vas pustili na cedilu. Jaz se vrnem v svojo vas. Ko bo naš gospodar, grof, odjezdil sem s svojimi oboroženi-

mi gospodki, napademo graščino v Tepotli. Saj samo čakamo na to. Gospodi ne smemo dati zdaj nič miru. Toda preden odidem, moram govoriti še s teboj, Jeronimo.«

»Zdaj ne!« je Jeronimo odvrnil tako osorno, da se je Paco vnovič začudil. Jeronimo pa je takoj nadaljeval: »Oglej si malo tole stvar. Tu so kmetje, ki nočejo razumeti, kaj se dogaja! Ščititi hočejo graščakovo lastnino. Toda če vsega ne razbijemo, se bo spet vgnedil v dvorec. Zato ne sme tu ničesar najti, ne postelje, ne strehe ne zrna koruze ne kuhinje!«

»Blazniš,« je dejal Jeronimov oče. »Razumem to, ker so ustrelili tvojo Rosario. Ampak —«

Zdaj je Paco razumel, zakaj ima Jeronimo take oči. Vendar pa se je strinjal z njim. Zato je odločno dejal: »Tu moramo storiti samo eno, namreč, da do tal požgemo graščino. Odnosite koruzo in zažgite dvorec! Sicer vas jutri vse postrele!«

Vsi so ga gledali, vtem ko so ljudje okoli njih vse križem vpili in govorili. Potem je Jeronimov oče dejal mirno in razločno: »Prav ima. Graščino moramo požgati.«

Paco je vnovič vprašal Jeronima. »Ali lahko govorim s teboj?«

»Lahko,« je odvrnil Jeronimo in šel z njim v stran.

Na tleh je ležal neki moški v čevljih in golenicah. Bil je mrtev.

»Kdo je to?«

»Priganjač,« je dejal Jeronimo in pogledal stran. »Lopov, ki je ustrelil Rosario! Sovražila ga je in se zaprašila vanj, da bi zahtevala koruzo za vaščane. On pa je potegnil pištolo in jo usrelil.«

»In kaj si nato storil ti?«

Jeronimo je divje odgovoril: »Ne vem!«

»Pojdi z mano!«

Jeronimo ga je začudeno pogledal iz debele obveze. »Čemu?«

»Nevarnost je velika. Gospodje so nevarni! Moramo jih prehiteti. Brž ko krenejo sem, mora zagoreti graščina v Tepotli! Če se bodo vrnili tja, morajo kmetje v sosedni vasi napasti ondotno graščino. Zato pa je potreben nekdo, ki je videl, kaj se je zgodilo tukaj, in ki zna tudi govoriti. Tebi so odrezali ušesa in nos. Tebe bodo poslušali!« Za trenutek je umolknil, in ko Jeronimo ni nič odvrnil, je nadaljeval: »Mi vsi razumemo tvojo bolečino. Ali se ji boš vdal? Ali hočeš nekaj storiti, da se kaj takega ne bo nikoli več zgodilo?«

Jeronimo je dvignil glavo: »S svojimi izvinjenimi rokami še ne morem delati. S teboj pojdem.«

TELESNA VZGOJA * ŠPORT * ŠAH * TELESNA VZGO.

MEDCONSKI ŠAHOVSKI TURNIR V PORTOROŽU GRE
v drugo polovico

12 od 21 kol Medconskega šahovskega turnirja v Portorožu je že odigranih; tudi prekinjene partije so za nami. Bežen pregled tabel nam pokaže, da so prva 3 mesta zasedli Rusi in da je Petrosjan že od 4. kola na prvem mestu v lestvici 21 tekmovalcev. Res pa je, da mora igrati skoraj izključno še z nevarnimi nasprotniki, tako da mu končno prvo mesto nikakor še ni zajamčeno. Oba domača tekmovalca se kar dobro držita, čeprav je med našimi šahisti že nekajkrat vladala žalost in naravnost ogorčenje, ker je Gligorič izgubil »brez potrebe« skoraj dobljeni partiji. Vsekakor ne sme v preostalih 9 kolih izgubiti nobene partije več, če naj ostane med prvo petorico. To pa ne bo tako preprosto, kajti borba postaja iz kola v kolo bolj ostra. Islandski tekmovalac Olafsson, kateremu je FIDE te dni na kongresu v Dubrovniku priznala naslov vele mojstra, kaže, da resno misli na turnir kandidatov za svetovnega prvaka. Bronstein, ki bo v nadaljnjih 9 kolih igral pretežno z manj nevarnimi nasprotniki, je naslednji tak pretendent na prvih 5 mest. Skratka, v prihodnjih tednih se obeta na desetih deskah v turnirski dvorani v Portorožu

izredno napeta borba za obstanek in prodor na prva mesta.

Publika, ki vsako popoldne in večer napolni prestor za gledalce, je nekako soudeležena pri tem napetem stanju, v katerem so igralci. Tudi po vseh 5 ur, kolikor traja igralni čas vsakega kola, pretičijo mnogi »kibici« v dvorani. Na prvi pogled je opazovalcu jasno, kje se bijejo glavne partije dneva — pred tistimi pari je posebno huda gneča ljudi, ki napeto zro na demonstracijske deske. Vendar v petih urah ne opazujejo samo poteka kraljevske igre na posameznih deskah, temveč tudi obnašanje tekmovalcev. Tako n. pr. publiku ni ušlo, da je Bronstein opustil svoja tradicionalna bela oblačila in se je začel pojavljati v črnem. Tudi Gligorič je opustil svojo kravato. Najbolj menjata obleke zakonca Sherwin

— mlada soproga je znana kot ena najzvestejših sekundantk, obenem pa kot najbolj ekstravaganтно obležena ženska v Portorožu. Mladi Američan Fisher ni več taka atrakcija, kot je bil prve dni; ne zato, ker je vsak dan bolj nervozen, temveč zato, ker je tako z igro kot z vsem ostalim nastopom ostal nekje v ozadju; v prostem času kar izgine; še izletov se ne udeležuje. Zadnje čase pa nasprotno pridobiva na pozornosti najstarejši tekmovalce, bolgarski mojster Neikirh, ki se je z zadnjih mest povzpел na sredino lestvice in ni klonil niti pred »tigrom« Petrosjanom. Jule

STANJE PO XII. KOLU:

Petrosjan 9 (+), Talj 8,5 (+), Averbah 7,5, Matanovič 7, Gligorič in Olafsson 7 (+), Bronstein in Benkő 6,5, Panno 6,5 (+), Fisher in Pachmann 6, Larsen in Szabo 5,5 Neikirh in Sanguinetti 5,5 (+), dr. Filip in Sherwin 5, Cardoso 4 (+), Rosseto 3, Fuster 2 (+), De Greiff 1,5 točke.

Žensko šahovsko prvenstvo

V torek zvečer in v sredo dopoldan je bilo končano predzadnje kolo, t. j. XIV. kolo:

Piberl : Timofejeva 0 : 1
Jocič : Pihajlič remi
Nedeljkovič : Radenkovič remi
Štruc : Velimirovič 1 : 0
Katalinčič : Ročič 1 : 0
Jovanovič : Vinceljak remi
Lazarevič : Kitonič 1 : 0
Čirovičeva je počivala. Po XIV. kolu vodi Nedeljkovičeva s 13 točkami, sledijo Lazarevičeva s 11,5, Timofejeva 8, Jocičeva 7, Jo-

vanovičeva, Piberlova in Radenkovičeva po 6,5, Vinceljakova 6, Pihajličeva 5,5, Čirovičeva in Kitoničeva po 5, Velimirovičeva 4,5, Katalinčičeva 4, Štruceva in inž. Ročičeva po 3,5 točk. db

Avto-moto društvo

»Edo Klemenčič«
Ljubljana in Tajništvo za notranje zadeve Ljubljana bosta v nedeljo, 31. avgusta 1958 ob 10. uri na obletnico smrti kapetana LM

LUDVIKA TERČONA,

odkrila spominski kamen ob cesti, ki pelje od glavne ceste proti Pobegom—Čezarjem.

TOVARNA

MOTORNH KOLES

»TOMOS« KOPER

razpisuje

na osnovi 25. člena Temeljnega zakona o štipendijah

2 štipendiji za študij na Srednji ekonomski šoli.

Interesenti naj pošljejo prošnje z življenjepisom na upravo podjetja do 10. 9. 1958.

Delovna kolektiva hotela »TRIGLAV« Sežana in bufeta »JADRAN« Fernetiči

čestitata vsem svojim gostom in občanom sežanske občine k prazniku — 28. avgustu

Elektro-Sežana
Sežana

POŠILJA ISKRENE ČESTITKE
K OBČINSKEMU PRAZNIKU 28. AVGUSTU
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM TER
PREBIVALCEM SEŽANSKE OBČINE

»PETROL« — poslovalnica v Postojni sprejme v službo šoferja I kategorije — Nastop službe takoj — Plača po tarifnem pravilniku podjetja Prošnje naslovite na PETROL, poslovalnica Postojna

Radio KODEL

NEDELJA, 31. VIII.:
8.00 Kmetijska oddaja: »O nekaterih problemih živinoreje v koprskem okraju« — 8.00 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Zabavna glasba — 13.45 Za našo vas — 14.15 Igra kvintet Avsenik — 14.30 Sosedni kraji in ljudje — 15.00 Vesti — 15.15 Glasba po željah.

PONEDELJEK, 1. IX.:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Glasbena paleta — 14.30 Sportna oddaja — 14.40 Od melodije do melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Slovenske narodne.

TOREK, 2. IX.:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Okno v svet — 14.40 Filmska glasba — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Narodne pesmi in ples iz raznih krajev.

SREDA, 3. IX.:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.20 Sola in življenje: »Pred šolskim pragom« — Pošta — 15.40 Poje zbor »Branko Kršmanovič« iz Beograda — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Igra orkester Kostelanez.

ČETRTEK, 4. IX.:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Posavski, pokolpski in slavonski ples — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z voljci: Govori preds. OLO Nova Gorica inž. Karmelo Budična — 14.40 Domači zabavni ansambli — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Razni solisti in ansambli: »Zvijazajo slovenske narodne.

PETEK, 5. IX.:
7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.40 Glasba za dobro jutro — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Popoldanske melodije — 14.30 Gospodarska oddaja: »Izpolnitev proizvodnih nadržtov« — 14.40 Popularne skladbe — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.20 Igra narodni ansambel »Zlatorog« p. v. Petra Vrhunca.

Kino

KOPER: 29. 30. in 31. avgusta francosko-jugoslovanski barvni film Cinemascope GOUBBIAH, 1. in 2. septembra ameriški film MOJH ŠEST KAZNJENCEV, 3. in 4. septembra angleški film JOKAJ, LJUBLJENA DEZELA.

IZOLA: 29. avgusta ameriški film MOJH ŠEST KAZNJENCEV, 30. in 31. avgusta angleški barvni film SVENGALI, 1. in 2. septembra angleški film JOKAJ, LJUBLJENA DEZELA, 3. in 4. septembra italijanski barvni film Cinemascope KRUIH, LJUBEZEN IN ...

PIRAN: 30. in 31. avgusta italijanski barvni film Cinemascope KRUIH, LJUBEZEN IN ...

PORTOROZ: 29. avgusta italijanski barvni film Cinemascope KRUIH, LJUBEZEN IN ... 30. in 31. avgusta ameriški barvni film CLOVEK BREZ ZVEZDE.

ŠMARJE: 30. avgusta francoski film BELEŽNICA MAJORJA TOMPSONA, 3. septembra ameriški film MOJH ŠEST KAZNJENCEV.

SKOFIJE: 30. avgusta ameriški barvni film INDIJANSKI BOREC, 31. avgusta angleški barvni film RICHARD III., 3. septembra angleški barvni film SVENGALI.

POSTOJNA: 29., 30. in 31. avgusta angleški barvni film SPANSKI VRTNAR, 2. in 3. septembra japonski film SEDEM SAMURAJEV.

SEŽANA: 30. in 31. avgusta ameriški film RICHARD LEVJESRČNI, 2. in 3. septembra kitajski film BELOLAŠO DEKLE, 4. in 5. septembra angleški film MADELEINE.

Mali oglasi

IŠČEM sončno sobo opremljeno ali prazno. Plačam po dogovoru. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Obrtnik«.

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, ciklomotorji od 44.000.— dalje ter Vespe, nove in rabljene, Vam nudi trrdka Marcon, Trst, ulica Pietà 3. Pošiljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

DPD »Svoboda« Piran sporoča žalostno vest, da je ne pričakovano umrla

ERIKA LENARČIČ

Požrtvovalno in priljubljeno prosvetno delavko smo pospremili na njeni zadnji poti v sredo, 20. avgusta, v Ljubljani.

DPD »Svoboda Piran

Zadružna poslovna zveza
v Sežani

z obrati:

MLEKARNA in trgovsko podjetje GRUDA v Sežani ter
SUŠILNICA in DESTILACIJA v Gračišču
ČESTITA VSEM SVOJIM ČLANOM TER
PREBIVALCEM OBČINE K OBČINSKEMU
PRAZNIKU — 28. AVGUSTU

☆

Odkupuje in predeluje mleko, sadje, zelenjavo, zdravilna zelišča, živino in vse vrste lesa po najvišjih dnevnih cenah

GROSISTIČNO DETALISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE

„PRESKRBA“
Sežana

S SVOJIMI 38 POSLOVALNICAMI
VAM NUDI VSE VRSTE POTROŠNEGA BLAGA
PO NAJNIŽJIH DNEVNIH CENAH!

☆

KOLEKTIV SE PRIPOROČA IN ČESTITA VSEM PREBIVALCEM OBČINE ZA NJIHOV PRAZNIK — 28. AVGUST

AVTOPREVOZ SEŽANA

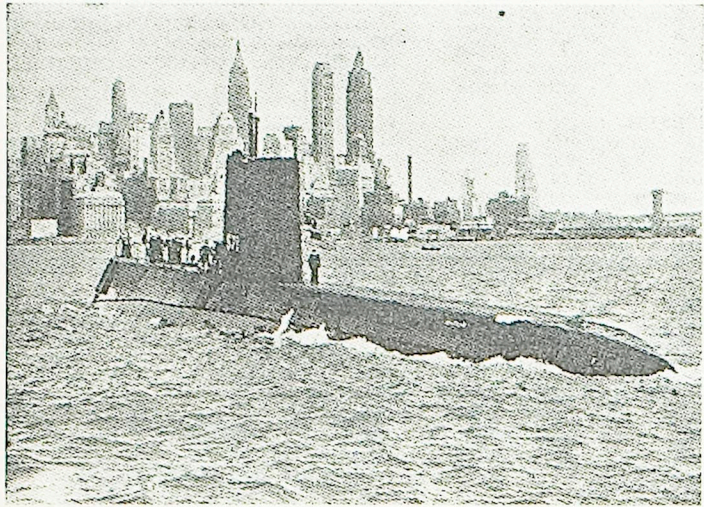
se še nadalje priporoča svojim naročnikom
DELOVNI KOLEKTIV ČESTITA K OBČINSKEMU
PRAZNIKU — 28. AVGUSTU

Knjižica o Videmskem sporazumu

Uradni vestnik okraja Koper bo s svojo knjižico o Videmskem sporazumu zares ustregel številnim koristnikom olajšav po tem sporazumu. Zato je zanjo tudi precejšnje zanimanje, tako na Koprskem kot na Gorškem. Knjižica bo žepnega formata in bo obsegala nekaj nad sto strani; vsebovala bo uradno besedilo Videmskega sporazuma s potrebnimi razlagami posameznih členov, razen tega pa še dodatne sklepe, ki jih je Stalna mešana komisija sprejela na svojih dosedanjih zasedanjih.

Izdajo knjižice o Videmskem sporazumu so v glavnem omogočile nekatere gospodarske organizacije in bo zato v prodaji razmeroma poceni; stala bo komaj 200 dinarjev. Knjižico bo možno dobiti v vseh knjigararnah in kioskih v kraju, za katere veljajo določila Videmskega sporazuma.

Tistim, ki bodo knjižico naročili v predprodaji in pravočasno, t. j. do konca tega meseca nakazali na tekoči račun zavoda: 65-KB-1-Z-386 pri Komunalni banki v Kopru 170 dinarjev za zvod, bo zavod dostavil knjižico takoj po izidu. Ker je naklada omejena, bo treba z nakupom pohiteti.

Ameriška atomska podmornica Nautilus je nedavno preplula pod ledenimi gorami Severno ledeno morje in dosegla severni tečaj, od koder se je spet srečno vrnila v svoje oporišče. Vso pogonsko energijo ji daje krogla urana, ki meri komaj 5 cm v premeru, a popolnoma zadostuje za skoraj 130.000 km plovbe, za kar bi dieslovi motorji porabili okrog 4 milijone litrov goriva.

Kiti in morski kabli

Kiti, največji morski prebivalci, ki pa niso ribe, temveč sesalci, kaj pogosto povzročajo nevarnosti kablovodom, položenim na morsko dno. Pretrgan vod ni nobena redkost v neznanskih globinah. Dolgo si svet ni bil na jasnem o vzrokih in povzročiteljih tolikšne škode, dokler niso potapljači,

ki so se spustili, da popravijo okvaro, ponovno naleteli na mrtve kite, ki so zapleteni v pretrgani kabel ležali na morskem dnu. Pri stikanju za hrano so se morali zaplesti vanj. Hoteli se rešiti, so se vedno bolj zapletali, kabel so s svojo silno močjo sicer pretrgali, niso pa se mogli osvoboditi iz njegovega objema. In ker dihalo s pljuči, so se zadušili.

POŠTENI NAGRAJENEC

Letos spomladi so angleškemu ljubitelju ptic Horisbyju podelili nagrado, ker je prvi v tem letu slišal peti kukavico na angleškem otoku. Mož pa je te dni nagrado vrnil, češ da je kasneje ugotovil, da to ni bila prava kukavica, ampak le sosedova stenska ura.

JEKLENI ŽIVCI

Francoski letalski kapetan Mosconi je pred dnevi skočil s padalom z višine 8.300 m brez kakršnihkoli pripomočkov za dihanje, ki so sicer potrebni na tej višini. V dveh in pol minuti se je spustil do višine 345 metrov, kjer je šele odprl padalo in nepoškodovan pristal na zemlji.

PRIHODNI SPUTNIK BO SVETIL

Po izjavah sovjetskih znanstvenikov, ki gradijo nove umetne Zemljine spremljevalce, bo prihodnji »sputnik« opremljen z močnimi žarometi. Tako ga bo mogoče dobro videti, ko bo ponoči krožil na svoji poti okrog Zemlje. Doslej še ni natanko znano, kdaj ga mislijo izstreliti, pričakujejo pa, da bo to kmalu.

»ČAS JE ZLATO«

Zahodnonemški minister za delo je v svojem uradu uvedel knjigo s tem naslovom. V njo morajo vsi uslužbenci vpisati, če morajo slučajno med delovnim časom opraviti navadno človeško potrebo. Minister je izdal strog ukaz vsem šefom, da skrbno nadzorujejo, če uslužbenci res natančno navedejo čas, ki so ga pri tem uporabili.

IZNAJDLJIVI VLOMLICI

Nekega dne okrog polnoči se je na eni izmed atenskih ulic pojavila skupina fantov s kitarami. Začeli so igrati in peti ter tako pretegnili nase pozornost prebivalcev, ki jim je ubrana glasba ugajala. Medtem pa so njihovi pjadajski popolnoma izpraznili dve veliki trgovini in odnesli vse, kar so mogli.

ZA ZAVESO

Po najnovejšem odloku vatikanskih oblasti je odslej dovoljeno v tamkajšnjih cerkvah peti mešanim zborom le, če je med moškimi in ženskami »primerena« razdalja. Ponekod so celo uvedli posebne zavese, ki ločijo pevce obeh spolov. Vsekakor velika skrb za javno moralo.

DVOJNO DELO HKRATI

Danska ribiška industrija bo znova napredovala. Znan ribiški strokovnjak iz Esbjerga, pristaniškega mesta ob Severnem morju, je izumil stroj, ki ribo reže v filete in jo sprosti soli. V osmih urah bo novi stroj na ta način predelal 12 ton rib. Doslej ribiška industrija takega stroja še ni imela.

Svetovna zgodovina v 24 urah

Zgodovina vsemirja ne računa z leti in človeško starostjo, njej je tisoč let kot en dan. Domnevamo, da je preteklo milijardo let, odkar je trda skorja pričela oklepiti prej žarečo in tekočo snov naše Zemlje. Zaradi lažjega umevanja si

to časovno razdobje predstavimo v primerno razmerje. Vzemimo, da se je vsa zgodovina naše Zemlje odigrala v 24 urah od njenega nastanka do danes. Fotem odpade dvanajst ur in četiri na pradobo in čas bitij brez vretene. Osem in pol ure traja čas rib. Dve in pol ure zemeljski srednji vek, čas kuščarjev in plazilcev. 42 minut in 25 sekund odpade na terciarno dobo, zlati čas sesalcev. Samo dve in pol minute pa obsega čas od pojave prvega človeka na Zemlji do današnjih dni. Komaj pet sekund pa preostane za 6000 let staro kulturno zgodovino človeštva.

PRVA ATOMSKA KRIZARKA

Rodila se bo seveda v ZDA. Graditi so jo pričeli konec prejšnjega leta. 14.000-tonska »Long Beach«, kot ji bo ime, bo merila v dolžino 214 metrov. Njena posebnost — ne bo imela topov. Zato pa toliko več dirganih izstrelkov, ki jih bo pošiljala v zrak, po morju in na kopno, kar ji bo omogočal posebni sestav radarjev. Njena celotna ureditev in oprema sta usmerjeni na borbo pod pogoji atomskega napada.

NA RAČUN PRAZNOVERJA

Tudi pri nas od časa do časa skisimo novice o kakih potegavščini vedeževalk. Vendar lahko rečemo, da smo, kar se tega tiče, pri nas precej bolj pametni kot drugod po svetu. Samo v Parizu je namreč nad 5.000 vedeževalcev in vedeževalk, ki izključno živijo od tega »poklica«, medtem ko njihovo število v New Yorku presega 10.000. Za čitanje prihodnosti zahtevajo masne honorarje, tudi do 5.000 in več dolarjev, če jim ravno pride pod roko dobra ribica.

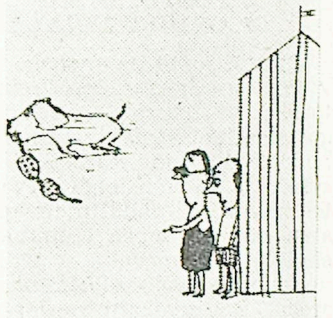
Letanje na vodi. Nov šport, ki kaže, da se bo kar lepo uveljavil. Letalec, ki mora biti seveda tudi dober smučar na vodi, si pripne posebno platnena krila in čolna potegne. Ko dobi ustrezno hitrost, se lahko dvigne kakih 30 metrov visoko v zrak, nato pa spet varno pristane na vodi.

Ladje za kavo

V Braziliji je kava doma in marsikje v inozemstvu dobrodošlo plačilno sredstvo. Tako bosta sedaj dve baltiški sosedni, Poljska in Finska, dobavili Braziliji ladje v zameno za kavo. Poljska bo dala 14, Finska pa 4 ladje. Z dobavljanjem prčno prahodnje leto. Celotna transakcija ima vrednost petnajst milijonov dolarjev. Finci dobijo svoje ladje plačane samo s kavo, Poljaki pa dvetretjinsko, ostalo v denarju.

Marsikdo bo začuden ugibal kaj pomeni ta čudna zmešnjava cevi, trakov in prečk najrazličnejših oblik ter velikosti in komaj verjel, da gre za model rdečega krvnega telesca, ki v našem organizmu opravlja najvažnejšo življenjsko funkcijo. Model je izdelan iz plastične snovi v milijonkratni povečavi. Razstavljen je na kolumbijski univerzi.

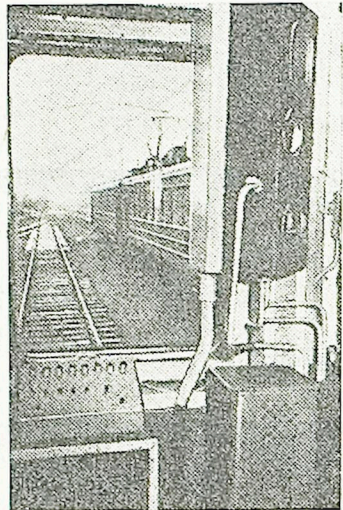

— Počakaj! Morda bo stekla za njim!

To je velika afriška puščava Sahara, ki pa je zadnje čase zelo oživila. Na peščenem morju rastejo naselja raziskovalcev, ki iščejo dragoceno tekočino — nafto

Nov gorski hrbet v Severnem ledenem morju

Se pred dvema letoma je smatral svet Severno ledeno morje za enakomerno globoko podmorsko kotlino. Tedaj pa je sovjetska Akademija znanosti sporočila, da je pod ledeno morsko gladino odkrila 2000 km dolgo gorsko vrsto, ki se vleče čez Severni tečaj med Grönlandijo in Novosibirskim otočjem. Nedavno so na istem morju ameriški znanstveniki z neke »ploveče postaje«, ki je urejena na veliki ledeni plošči, odkrili nov podmorski gorski hrbet, ki se dviga od 3300 do 1600 m pod morsko gladino. Njegovo razsežnost sedaj raziskujejo.

Elektronski strojevodja. Poročali smo že o poskusih popolne avtomatizacije železniškega prometa, ki jih delajo v Sovjetski zvezi. Nedavno je bila prva poskusna vožnja takšnega »elektronskega vlaka«. Strojvodjo je zamenjala posebna naprava, ki jo vidimo na naši sliki in varno pripeljala vlak na določeno postajo

Jack London. 12
SMOKE BELLEW

Radovedneži, ki so prišli na dawsonski breg gledat, kako reka zmrzuje, so nenadoma zaslišali iz teme Cokovo bojno pesem:

Kot starogrški Argonavti iz moderne Grške plovemo, ti-rom-pom-pom, ti-rom-pom-pom, da zlato runo najdemo.

Tri dni sta Kriš in Čok prenašala poldrugo tono težko opremo od srede reke v koč, ki sta jo Stine in Sprague kupila na griču blizu mesta. Ko je bilo delo končano in so bili zvečer vsi zbrani v topli koč, je Sprague poklical Kriša. Toplomer je na prostem kazal pedesetdeset stopinj pod ničlo.

»Dimač, vaš mesec sicer še ni pri koncu, pa vam vseeno plačam do naslednjega dne. Srečno!«

»Kako pa je z najino pogodbo?« je vprašal Kriš. »Dobro veste, da je v tem mestu lakota. Človek dobi delo v rudniku le tedaj, če ima svoja živila. Pogodila sva se, da...«

»Ne vem, da bi se bila kaj pogodila,« je odvrnil Sprague. »Ti, Stine, ali ti kaj veš o tem? Najel sem vas za mesečno plačo. Tu jo imata: Podpišita potrdilo!«

Kriš je stisnil pesti in za trenutek je videl rdečo. Oba gospoda sta se planilo umaknila. Kriš se nikoli v življenju ni bil udaril človeka v jezi; tedaj pa se je tako jasno zavedal, da bi lahko Sprague naklestil, a se mu niti ni zdelo vredno poskušati.

Cok je opazil njegovo neodločnost in je posegel vmes: »Čuj, Dimač, prav nič me ne mikla še nadalje služiti takim ostudnim lopovom, kakor sta ta dva. Ta trenutek grem proč. Midva ostanova skupaj, razumeš? Zdaj pa vzemi svoje odeje in mahni jo doli k »Losjemu rogu!« Tam me počakaj! Jaz ostanem še nekaj časa tukaj, da dobim, kar mi gre, in dam, kar gre drugim. Nič kaj prida nisem, kadar sem na vodi, zdaj pa stojim na materji zemlji in zato bom vzdignil malo prahu okrog sebe!«

Cez dobre pol ure se je Čok prikazal pri »Losjem rogu«. Členki na prstih so mu krvaveli in kožo na licu je imel posneto. Očitno je bilo, da je dal čednima gadoma v koč, kar jima je slo.

»Če bi ti videl, kakšna je njuna soba,« je rekel Krišu, ko sta stala pri točilnici, in se radostno nasmehljaj. »Če bi ti rekel pretepačnica, ne bi zadel. Stavim dolar proti cvrtemu krofu, da ju teden dni ne bo na spregled. Zdaj pa morava preračunati, kako se bo dalo živeti. Losje meso stane dva dolarja funt, pa ga sploh ne prodajajo; druga živila so povprečno po dolarju in pol za funt. Denarja imava toliko, da se preživiva mesec dni in si nakupiva še orožja in streliva. Mahnen izlet na deželo nama ne bo škodil. Ako ne dobiva nobenega losa na muho, se pridruživa Indijancem. Če pa ne bova v šestih tednih imela pet tisoč funtov losjega mesa, se vrnem in poprosim tisto založo na griču odpuščanja. Ali si zadovoljen z načrtom?«

Kriš mu je dal roko in Čok jo je krepko stisnil. »Ampak,« je začel Kriš ugovarjati, »povem ti, da nimam nič pojma o lovu.«

Čok je dvignil svojo čašo. »Pristen mesojedec si, drugega te bom pa že naučil.«

Tretje poglavje

STAMPEDA V BABJEM POTOKU

Dimač in Čok sta torej odšla na lov, da si preskrbita živeža. Dva meseca nato sta bila že spet v gostilniški sobi pri »Losjem rogu«. Lov je bil končan, meso pripeljano in razprodano, funt po dva in pol dolarja. In tako sta imela skupnega premoženja tri tisoč dolarjev v zlatem prahu in pa izborna pasjo vprego. Sreča jima je bila mila. Kljub temu, da je velikanski naval za zlatom pognal divjačino sto in še več milj daleč v gore, sta na pol poti ustrelila štiri losa, ki sta jih ustrelila v ozki soteski.

Da so te živali zašle tja, je bilo prav tako nerazumljivo kakor srečno naključje, kajti komaj en dan prej sta bila naletela na kopo sestradanih Indijancev, ki so jima zagotavljali, da ni v odtodnem kraju nobene divjačine tri dni naokrog. Nekoliko mesa sta zamenjala za vprego sestradanih psov. Ves teden sta jih krnila, potem pa sta jih zapregla in začela voziti meso na trg v lačni Dawson.

Zdaj jima je slo za to, kako dobiti živež za zlato prah. Povprečna cena moke in žole je bila poldrugi dolar za funt, težko pa je bilo najti človeka, ki bi jima prodal moko in žilo. V Dawsonu je takrat vladal glad. Na stolne mož, ki so imeli denar, živeža pa ne, je moralo zapustiti deželo. Mnogo jih je odplulo po reki, preden je zamrznila, mnogo pa je bilo takih, ki so imeli komaj še dovolj živeža, da so se drznili na šest sto milj dolgo pot proti Dyeunu.

Dimač je dobil Coka v topli gostilnici vsega židane volje. »Življenje ni vredno fčka, ako človek nima žganega in slaščice,« je rekel Čok in si pulil zmrzlo s tajajočih se brkov ter jo metal po tleh. »In sreča je hotela, da sem dobil osemnajst funtov slaščic. Čigan mi je zaračunal le tri dolarje za funt. Ali je tudi tebi kaj padlo v naročje?«

»Tudi jaz nisem postajal,« je ponosno dejal Kriš. »Kupil sem petdeset funtov moke in tam gori ob Adamovem potoku živi mož, ki mi je obljubil, da mi je bo jutri prodal še petdeset.«

»Imenitno! Preživela se bova brez skrbi, dokler se reka ne odtaja. Veš, Dimač, najini psi so zlata vredni. Pri meni je bil pasji prekupčevalec in mi je ponujal po dve sto dolarjev za vsakega od peterih. Ne bo nič, sem mu rekel. Kar veselje jih je gledati, odkar so se tako lepo odedelili; le srce boli človeka, ko jih krmi s hrano, ki je vredna dva in pol dolarja funt. Daj, ga bova malo skrnila. Spodobí se, da zaživeva tistih osemnajst funtov slaščic.«

Ko je nekaj minut pozneje sipal na tehtnico zlati prah, kolikor ga je bil dolžan za pijačo, se je nečesa domislil. »Joj, popolnoma sem pozabil na moža, ki me čaka v gostilnici Tivoli. Nekaj pokvarjene slanine ima, pa bi jo prodal funt za dolar in pol. Za pse bo dobra in prihranila bova dolar na dan pri vsaki živali. Zbogom!«

»Pozdravljen!« je rekel Kriš, »jaz grem pa v koč, bom legel na uho.«

Komaj je Čok odšel, je stopil v kuhovino zavrt moški skozi dvojna vrata. Obraz mu je zasijal od veselja, ko je zagledal Kriša. Bil je Breck, tisti, ki sta mu Kriš in Čok speljala čoln preko nevarnih brzic.

»Sem že slišal, da ste v mestu,« je rekel Breck naglo, ko sta si stisnila roke. »Pol ure vas že iščem. Stopite z menoj na prosto, rad bi vam nekaj povedal.«

Dimač je žalostno pogledal razbeljeno, bobnečo peč. »Ali se ne bi mogla kar tukaj pomeniti?«

Ne; je važna stvar. Le pojdiva ven!«

Ko sta bila zunaj, je Kriš snel rokavico z desne roke, prizgal vzgalice in osvetlil toplomer, ki je visel poleg vrat na steni. Pa je urno zopet nataknil rokavico, ker ga je zasketelo, kakor da bi ga bil opalil ogenj. Na nebu se je bočil plamenčič severni sij. Na vseh koncih in krajih Dawsona pa se je razlegalo otožno tuljenje volčjih psov.

»Koliko kaže toplomer?« je vprašal Breck.

»Šestdeset pod ničlo.« Kriš je pljunil v zrak in pljunek je kar zaprasketal v zraku. »In toplomer še vedno noče počivati. Pada in pada neprestano. Pred eno uro je kazal komaj dvainpetdeset. Pa menda vendar ne boste rekli, da nas čaka nočjo še kakšna stampepa.«

»To je čsto,« je zašepetal Breck previdno in pogledal skrbno krog sebe, če ni kje v bližini kak nepoklican prisluškovalec. »Kakor veste, se trideset milj od tod izliva potok Squaw (Babji potok) v Yukon.«

»Da, ampak tam ni nič,« je hitro odvrnil Dimač. »Tam so že pred leti iskali zlato.«